

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra primární a preprimární pedagogiky

Diplomová práce

Dominika Francová

Využití regionálních prvků v práci učitele primární školy – obec Starovičky

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedenou literaturu a zdroje.

V Olomouci dne 8. 4. 2021

Dominika Francová

Poděkování

Ráda bych chtěla poděkovat své vedoucí práce Mgr. Aleně Vavrdové, Ph.D. za cenné rady, připomínky, trpělivost a vstřícnost, kterou mi při zpracování práce poskytla.

Obsah

ÚVOD.....	6
TEORETICKÁ ČÁST.....	8
1 VYMEZENÍ POJMŮ.....	9
1.1 Region.....	9
1.2 Regionalismus	9
1.3 Regionální prvky.....	10
1.3.1 Využití regionálních prvků ve výuce.....	11
2 OBEC STAROVIČKY.....	12
2.1 Charakteristika obce.....	12
2.2 Obecní znak a prapor	14
2.3 Vývoj názvu obce.....	14
2.4 Nástin historie obce	14
2.5 Pamětihodnosti obce	17
2.5.1 Kostel sv. Kateřiny	18
2.5.2 Socha sv. Jana Nepomuckého	19
2.5.3 Rozhledna U Obrázku	19
2.5.4 Památník tankové bitvy u Staroviček	20
2.6 Spolky a zájmová sdružení	21
2.6.1 Sbor dobrovolných hasičů.....	21
2.6.2 Ochotnické divadlo Kadet	22
2.6.3 Dechová hudba Palavanka	24
2.7 Lidové zvyky a obyčeje v obci.....	24
2.7.1 Nářečí	24
2.7.2 Kroje	25
2.7.3 Hody	27
3 REGIONÁLNÍ PRVKY V RÁMCOVÉM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ...	28
3.1 Charakteristika rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání	28
3.2 Téma regionu ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět	29
4 PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ	32
4.1 Historie projektové výuky	32
4.2 Projektová metoda.....	32
4.3 Projektové vyučování	33
4.4 Projekt	33
4.5 Výhody a nevýhody projektového vyučování	34

EMPIRICKÁ ČÁST.....	36
5 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU.....	37
5.1 Stanovení cílů a předpokladů.....	37
5.2 Výzkumná metoda	37
5.2.1 Předvýzkum	37
5.2.2 Didaktický test.....	38
5.2.3 Popis použitého didaktického testu	39
5.2.4 Bodování didaktického testu.....	39
5.3 Charakteristika výzkumného vzorku	40
5.4 Průběh výzkumného šetření	40
6 VYHODNOCENÍ DIDAKTICKÉHO TESTU.....	42
6.1 Charakteristika analýzy dat	42
6.2 Vyhodnocení didaktického testu před projektovou výukou	42
6.3 Vyhodnocení didaktického testu po projektové výuce.....	44
6.4 Vyhodnocení testových položek před a po projektové výuce	46
6.5 Celkové vyhodnocení didaktického testu	63
7 POTVRZENÍ PŘEDPOKLADŮ A SHRNUÍ VÝSLEDKŮ.....	64
PRAKTICKÁ ČÁST.....	65
8 CHARAKTERISTIKA NAVRŽENÉHO PROJEKTU.....	65
8.1 Návrh projektu	65
8.2 Realizace projektu	68
ZÁVĚR	74
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	75
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	76
SEZNAM OBRÁZKŮ	80
SEZNAM GRAFŮ	81
SEZNAM TABULEK	83
SEZNAM PŘÍLOH.....	84

ÚVOD

Téma diplomové práce jsem si zvolila z důvodu, že mám velice blízký vztah k vesnici, kde aktuálně pracuji jako učitelka prvního stupně základní školy. Ačkoli ve Starovičkách nebydlím, jsou Starovičky jedna z vesnic, ve které je znát snaha místních obyvatel o chod vesnice, a jejich okolí jim není lhostejné.

Velkou inspirací pro napsání této práce pro mě byla moje paní učitelka na základní škole v Šakvicích Eliška Brůčková, se kterou jsem měla tu čest absolvovat projekt o vesnici. Do teď si vzpomínám, jakou zábavou to pro nás všechny ve třídě bylo. Byli jsme posláni v rámci projektu do ulic vesnice za tím, abychom poznávali různá zákoutí, jako jsou místní spolky, kultura, a nedílnou součástí bylo zjistit něco o její historii. Paní učitelka nás vždy na konkrétní situace, výstupy navedla a směřovala nás dále. Myslím si, že role dnešního učitele by měla být ta, která žáky někam povede a bude je směřovat správným směrem.

Poznávání své domoviny prohloubí u dětí nejen znalosti, ale doufám, že i vztah k jejich rodné „víscé“. V dnešní „digitální“ době mají spoustu možností a ihned dostupných informací. Ale osobní kontakt, vyjít ven, pátrat po informacích, rozhlížet se kolem sebe a poznávat, to jim počítač ani mobilní telefon nenahradí.

Už v předškolním vzdělávání se učí o své vesnici. Chodí na procházky, pozorují okolní svět. S přibývajícím věkem se jejich obzory rozšiřují o znalosti nejen z kruhu vesnice, ale i jejího okolí a celého regionu.

Cílem diplomové práce je zjistit znalosti žáků 4. a 5. ročníku základní školy o obci Starovičky. Dále pak zjistit efektivitu projektové výuky a porovnat znalosti žáků před započítáním projektové výuky a po jejím skončení.

Diplomová práce je rozdělena na tři části – teoretickou, empirickou a praktickou, které na sebe budou vzájemně navazovat.

Cílem teoretické části bude vymezit základní pojmy, jako je region, regionalismus, regionální prvky, a využití regionálních prvků ve výuce. To vše je obsaženo v první kapitole. V druhé kapitole, která je dělena na sedm podkapitol, budu podrobněji představovat obci Starovičky. Tyto podkapitoly se budou zabývat charakteristikou obce, obecními atributy, nástinem historického vývoje obce, dále také vývojem názvu obce, pamětihodnostmi, spolkům, zájmovým sdružením a v neposlední řadě také lidovým zvykům a tradicím každoročně

probíhajícím v obci Starovičky. Třetí kapitola se zaměřuje na regionální prvky v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Ve čtvrté kapitole charakterizují projektové vyučování. V podkapitolách popisují historický vývoj projektové výuky, projektovou metodu, projektové vyučování, samotný projekt a v poslední podkapitole se zabývám úskalím projektové výuky.

Hlavním cílem empirické části bude zjistit úroveň vědomostí žáků 4. a 5. ročníku před započítáním projektové výuky a po jejím skončení. Pro výzkum bude zvolen didaktický test, který bude složen z několika položek týkajících se základních informací o obci, historii, pamětihodnostech a přírodě, orientaci v mapě Staroviček.

Hlavním cílem praktické části bude navržení takového projektu, kterým probudím u žáků zájem a chuť zjišťovat informace o jejich rodné obci. Žáci budou v rámci projektové výuky pracovat v několika znalostně vyvážených skupinách

Závěr diplomové práce bude tvořit seznam zkratk, které jsou použité v textu. V závěru naleznete také seznam využitých pramenů literatury, které se v textu nachází.

V příloze jsou přidány ukázky didaktického testu, ukázka hodnotící karty a ukázka pracovního listu, který sloužil pro zaznamenávání informací, které během projektové výuky žáci zjišťovali.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ POJMŮ

V první kapitole vymezujeme základní pojmy vztahující se k názvu této práce. Vymezení těchto základních pojmů: region, regionalismus, regionální prvky.

1.1 Region

Pojem region pochází z latinského slova regio – hraniční čára, strany nebes, světová strana, krajina, kraj. Tento výraz byl označován pro určitý kraj a oblast území jako část většího, obývaného prostoru. Současný význam pojmu region v románských jazycích (španělštině, francouzštině, italštině) znamená krajský, krajový, oblastní. (Bartoš, 2004)

Kraus (2005, s. 688) ve svém Novém slovníku cizích slov značí pojem region jako „vymezená oblast, kraj, území.“

Encyklopedie Diderot definuje region jako „část zemského povrchu s určitými typickými znaky.“ Podle zmiňované encyklopedie lze na region nahlížet ze dvou základních úhlů pohledu a rozlišit fyzickogeografický region a sociálněgeografický (nodální) region:

- Fyzickogeografický vymezený na základě fyzickogeografických znaků (reliéfu, klimatu, půd, vodstva, apod.); vyznačuje se vysokou mírou homogenity,
- Sociálněgeografický, vymezený na základě relativně uzavřených prostorových vztahů, vyznačuje se určitým vztahem středisko – zázemí.

Podtypů je celá řada, například regiony klimatické, pedogeografické, administrativní, pracovní, obslužné. Podle velikosti se regiony dělí na mikroregiony, mezoregiony a makroregiony. (Encyklopedie Diderot, 1999)

1.2 Regionalismus

Nový akademický slovník cizích slov uvádí, že se jedná o poznání a povznesení hospodářského a kulturního kraje. Z etnologického hlediska je to hnutí usilující o zachování krajové a kulturní svébytnosti. (Kraus, 2005).

Cuřín (1977, s. 5) odvozuje regionalismus z latinského slova regio =kraj, krajina. „Regionalismem rozumíme studium charakteristických znaků a zvláštností jednoho kraje, jedné oblasti.“

Klimeš (2005, s. 622) dále definuje regionalismus jako „regionální jev, prvek, užívaný pouze v určité oblasti.“ Například slova, která jsou rozšířená o dialektismy v nářečích na

Moravě nebo v Čechách. Regionalismus se také zabývá charakteristickými znaky jednotlivých krajů a oblastí (botanické, biologické, historické, přírodopisné, sociální atd.).

1.3 Regionální prvky

Podle Raškové (2016, s. 61) chápeme regionální prvky jako: „*specifický souhrn přírodních i společenských jevů, které charakterizují a dokumentují zvláštnosti dané oblasti.*“

Povolný (1968, s. 1 – 2) regionální prvky rozděluje podle různých aspektů na:

- geografické – řadíme zde geomorfologické útvary, terénní zvláštnosti, vodstvo, přírodní útvary, rostlinstvo a živočišstvo, krajinné malby, fotografie,
- sociální – geografické oblasti zahrnující sociální zvláštnosti lišící se od oblasti průmyslové a zemědělské,
- populační – zahrnující katastrální a obecní plány, mapy regionů a krajů – souvislost s osídlením dané oblasti,
- ekonomické – informující o hospodářské ambici oblasti,
- komunikační a kulturní - řešící mezilidské vztahy, národní a lidovou kulturu.

Fabiánková (1995) dále dělí regionální prvky podle časové posloupnosti na:

- historické – zde řadíme první písemné zmínky o obci, archeologické nálezy, historicky významné události, osobnosti, kulturu (lidové tradice, lidová slovesnost), školství, průmysl a zemědělství,
- současné – aktuální stav průmyslu, zemědělství, školní, kultury, také nerostného bohatství, dále současná výstavba, doprava, rostlinstvo, živočišstvo,
- budoucí – rozvoj obce, kraje, zkvalitňování životního prostředí, záchrana ohrožených druhů.

1.3.1 Využití regionálních prvků ve výuce

„Dokonalá znalost svého pracovního působiště je pro učitele důležitým předpokladem úspěšné pedagogické činnosti, neboť bez dokonalé znalosti prostředí nemůže naplňovat cíle, které plynou z respektování didaktických zásad“ (Vavrdová, 2009, s. 55).

S myšlenkou využití regionálních prvků ve vyučování již v minulosti přišli pedagogové a filozofové, jako jsou například J. J. Rousseau, F. Bacon a také J. A. Komenský, jehož vyučovací zásady (od blízkého k vzdálenému a od známého k neznámému) jsou v současné didaktice chápány jako metodický postup ve vyučovací zásadě přiměřenosti. Zásada přiměřenosti byla zpracována do tzv. regionálního principu a je ukotvena v učebních osnovách. (Vavrdová, 2009).

Při uplatnění regionálního principu ve výuce žáci získávají spojení mezi školou a běžným životem. Poznávají krásy místní krajiny, život lidí a jejich práci v krajině. Často se objevují i negativní složky tohoto poznání, což může vést k bližšímu vnímání různých jevů, vztahů, příčin, procesů, které mohou z bezprostřední blízkosti sledovat. (Šupka, Hofman, 1990).

Poznávání svého nejbližšího okolí domova a školy, které se postupně rozšiřuje o poznání obce, okolních obcí, měst až k poznání jednotlivých regionů České republiky, je klíčové pro rozvíjení orientačních schopností, které vedou žáky k poznání nejen místní krajiny, ale také k seznámení s aktivitami lidí, kteří tyto změny podmiňují. *„Učivo vlastivědy dává spoustu možností uplatnit při vyučování všechny didaktické zásady, zvláště zásadu názornosti a spojení teorie a praxe.“ (Vavrdová, 2009, s. 56).*

„Uplatnění regionálního principu je motivační prostředkem, jenž činí učební látku pro žáky a studenty přitažlivou a zajímavou, neboť se vychází od konkrétních poznatků a ze zkušeností obklopujícího „mikrosvěta“, který je odrazem „makrosvěta.“ (Šupka, Hofman, 1990, s. 17).

2 OBEC STAROVIČKY

V druhé kapitole se zaměřujeme na obecnou charakteristiku a historii obce Starovičky. Dále pak na pamětihodnosti, spolky a zájmová sdružení, lidové zvyky, tradice a nářečí.

2.1 Charakteristika obce

Obec Starovičky se nachází v jižní části Jihomoravského kraje na komunikační spojnici Hustopeče – Břeclav ležící v nadmořské výšce 188 metrů a s rozlohou 858 ha. Největší část v katastru tvoří Hustopečská pahorkatina. (Trněný, 2005).

Obr. 1 Jihomoravský kraj; Zdroj: Geografický portál [online]

Demek a Mackovčín (2014, s. 196) popisují v Zeměpisném lexikonu ČR Hustopečskou pahorkatinu jako „malý podcelek v jihozápadní části Ždánického lesa.“ Její skalní podloží se skládá z flyšových sedimentů, kvartérních pokryvných útvarů a izolovaných vyvýšenin s plošinami.

Jihovýchodně až jihozápadně se rozprostírá oblast pyšnicí se svou kvalitní ornou půdou, na které občané vysazují především vinice a sady. Klimatické a půdní podmínky jsou zde výhodné pro pěstování teplomilných polních plodin, jako je zelenina, vinná réva a meruňky. (Trněný, 2005). Žije zde 879 obyvatel. (Český statistický úřad, 2016 [online]).

Obec Starovičky je lokalitou na Břeclavsku, kde najdeme spoustu druhů rostlin a živočichů. Do významných zástupců rostlin zde řadíme vinnou révu, dub zimní, lípu srdčitou, habra obecného, sasanku pryskyřníkovitou, konvalinku vonnou, dymnivku nízkou, vrby, jasan, topol a další. V obci se vyskytuje chráněný druh rostliny – čilimník bílý. Zástupce živočichů tvoří špaček obecný, vrabec polní, strakapoud velký, liška obecná, prase divoké, srnec obecný a další. Chráněným živočichem, který se vyskytuje na území Staroviček, je sysel obecný. (Rigasová a kol., 2002).

Obcí protéká potok Štinkovka (někteří ji znají pod názvem Štinkavka (Trněný, 2005, s.)), dlouhý 14 kilometrů (Rigasová a kol, 2002, s. 39 – 40). Štinkovka pramení ve Vlčí dolině a od pramene teče do vodní nádrže Přední a Zadní rybník ve městě Hustopeče. Dále protéká městem, kde se do Štinkovky vlévá potok Pradlenka (od Horních Bojanovic), a vstupuje do Dyjsko – moravské pahorkatiny, kudy vede jižním směrem k obci Starovičky, kde se připojuje Starovičský potok. Levý přítok Štinkovky je Zaječský potok u obce Zaječí. Pak dále protéká

kolem dolní nádrže Nové Mlýny a ústí do střední nádrže Nové Mlýny. (Moravské – Karpaty, 2018 [online]).

Hojné zastoupení má v obci průmysl a zemědělství. Mezi významné velké firmy v obci řadíme Thermal Trend spol. s.r.o., KLAS družstvo Starovičky, Truck centrum Bízovu. Dále se zde nachází spousta drobných živnostníků. Za zmínku také stojí Lavandia s.r.o. – Levandulová farma. Níže si zmiňované firmy popíšeme detailněji.

V roce 1991 vznikla firma s názvem Thermal Trend s.r.o., jejímž majitelem je místní občan, pan Ing. Pavel Pěňčík. Tato firma se zabývá výrobou a prodejem topných těles a zajišťuje v obci zaměstnanost několika zdejšími občany. (Thermal Trend, 2019 [online]).

Zemědělské družstvo s názvem KLAS – družstvo Starovičky zahájilo činnost v roce 1994 (Trněný, 2005). V současné době družstvo obhospodařuje cca 960 ha zemědělské půdy (vinice, obiloviny, okopaniny, olejnin) v několika katastrálních územích. Nachází se zde také živočišná výroba – chov prasat. (KLAS-družstvo Starovičky, 2009 – 2019 [online]).

Rodinná firma s názvem TRUCK MAGIC s.r.o. zabývající se opravou a servisem nákladních a užitkových vozidel světových značek Renault trucks, Volvo, Daf, Iveco, Man, Scania, Mercedes-Benz, Fiat, Peugeot, Citroën. Tato firma byla založena v roce 1994. (TRUCK MAGIC, 2016 [online]).

Levandulová farma je chráněnou dílnou založenou farmářem Stanislavem Bízou ve Starovičkách. Farma vznikla v roce 2014, kdy vysadili na poli přes 40 tisíc keřů levandule lékařské. Levanduli lékařskou firma užívá k výrobě různých potravin (levandulové limonády, kávy, čokolády), vonných pytlíků, polštářů, módních doplňků, kosmetiky z levandule, svíček a vosků. Také je zprostředkovatelem školních i skupinových exkurzí do pole. Dále farma nabízí samosběr levandule, která je velkým poutačem pro návštěvníky nejen z České republiky. (Lavandia s.r.o, 2021 [online]).

2.2 Obecní znak a prapor

Obecní znak a prapor byl vesnici udělen 16. února 1999 předsedou Poslanecké sněmovny Václavem Klausem. Právo používat obecní znak a prapor převzal starosta obce Ladislav Tomek. V roce 2004 byl znak a prapor vysvěcen Msgre. Václavem Fišerem za doprovodné akce k 756. výročí první písemné zmínky o obci. O velkolepou podívanou se postarali početní krojovaní účastníci. (Trněný, 2007).

Obr. 2 Obecní prapor; Zdroj: Obec Starovičky [online]

Trněný (2007, s. 201–202) popisuje obecní znak takto: „*Ve zlatém štítě se nachází modrý vinný hrozen se zeleným listem, provázený vpravo vinařským nožem, vlevo srpem, obojí je hnědě s rukojeťmi, vztyčené a přivrácené.*“ Dále prapor takto: „*Žlutý list s modrým vinným hroznem se zeleným listem, poměr šířky k délce 2:3.*“

Obr. 4 Znak obce; Zdroj: Obec Starovičky [online]

2.3 Vývoj názvu obce

Název obce se vyvíjel mnoho let. Nejspíše byl pojmenován podle lidí Styrových z obce. V roce 1239 byla zaznamenána první písemná zmínka o obci s názvem „Nastarovicz“ – Nové Starovice. V následujících letech měl název více podob – Nestrarouvicz, Nostarowicz, Nastarowicz. V roce 1330 je tvar názvu obce nejvíce podobný tomu dnešnímu Starowicz.

Farní kronika zaznamenává stránku nadepsanou Malé Starovice. U místních i okolních lidí slyšíme hovorový název „Štarvičky“. Tento název je zaznamenán na budově p. Hübnera. Avšak až v letech 1880-1882 se objevuje v místních kronikách dnešní název Starovičky. (Trněný, 2005).

2.4 Nástin historie obce

„*Nejstarším dokladem o činnosti člověka na území Staroviček je archeologický nález keramických střepů, datovaných do období kultury s moravskou malovanou keramikou tzn. asi 4700 let před Kristem.*“ (Trněný, 2005 s. 12).

Celou obec v roce 1322 získala královna Eliška Rejčka, která byla zakladatelkou cisterciáckého brněnského kláštera Aula Regia. Brněnský ženský klášter měl rozsáhlé majetky a v té době byl nejbohatším klášterem na Moravě. Přidružení ke klášteru neslo Starovičkám velkou výhodu poddaných bohatého kláštera. Svoji štědrost Eliška Rejčka dokazovala i závětí, ve které odkázala všechn svůj majetek klášteru Aula Regia. Tento odkaz byl potvrzen v Praze v roce 1356 českým králem Karel IV. V dalších letech nejsou o obci žádné doložené zmínky.

Avšak na Břeclavsku byl tento rok brán jako období rozkvětu, kdy se dařilo v odvětví vinařství. Obyvatelé v této době měli těžký život. Bylo to období nemocí a častých epidemií, které se střídali s neúrodou. Také byla pocíťována přítomnost vojsk, které táhly přes obec (z Čech do Uher). Důležitým datem pro Starovičky byl rok 1383, kdy abatyše z kláštera Králové Perchty udělila občanům Staroviček právo odúmrtí. Právo odúmrtí znamenalo, že si místní občané mohli závětí odkázat veškerý majetek. Tohoto práva byla obec za úplatu 30 zlatých moravských a v roce 1600 Karlem z Lichtenštejna zrušena. Karel z Lichtenštejna v obci zrušil několik práv, jedním z nich bylo například zrušení desátku za vysazené vinohrady. Další výhradu Starovičkám udělila abatyše Barbora ze Sovince, která v roce 1543 zrušila desátky z vína.

Za vlády Lichtenštejnů

V roce 1599 císař Rudolf II. vydal listinu, která odkazovala Hustopeče a Starovičky Karlovi z Lichtenštejna. Tento krok byl protiprávní vůči cisterciáckému klášteru a klášter proti císaři Rudolfu II. podal stížnost až do Říma. Spor byl urovnán až po dlouhých 19 letech. Rozsudek udělil až papež Pavel V., který nařídil Lichtenštejnům uhradit ušlý zisk klášteru, a tak obě vsi zůstaly pod panstvím Lichtenštejnů. V roce 1638 se rozhodl Václav Greinfenfels z Greinfenfelsu vzdát za úplatu vsí Hustopeče, Staroviček a Starovic, a díky obnosu získal dříve ztracený Žďárský klášter. Tímto Lichtenštejní připojili obec k lednickému panství a ke svým statkům. Lednické panstvo se skládalo z mnoho přilehlých vesnic, například Nových Mlýnů, Přítluk, Zaječí a mnoho dalších.

Období třicetileté války

V tomto období se Starovičky stávaly častou obětí loupeživých přepadů. Vpády císařských vojsk pro obec znamenaly časté zdevastování celé krajiny. Celé toto těžké období bylo zakončeno podepsáním Vestfálské smlouvy v roce 1648. Ačkoli bychom si mohli myslet, že podepsáním smluv přichází období „lepších časů“, nebylo tomu tak. V roce 1645 zasáhl obec mor, který postupoval od Židlochovic. Druhá vlna zasáhla i Hustopeče. Dalším bouřlivým obdobím bylo pro Starovičky vpád Tatarů. Toto období bylo plné vraždění lidí, zajetí a ničení úrodné krajiny. Krajina se proměnila v pustinu.

18. století

Po období třicetileté války se obec začala znovu osazovat a bylo zde několik gruntů. V roce 1683 kurucká vojska Imricha Tökelyho, která postupovala do Uher, způsobila velké škody v oblastech vinařství a konzumace veškerých potravin. To znamenalo pro obec velké ztráty. Toto dlouhé období nebralo konce. A v roce 1712–1714 byl celý hustopečský kraj zasažen dobytčím morem. Následující léta 1770–1772 postihl celou zemi hladomor. Příčinou byla léta plná dešťů a následná neúroda. V tento okamžik se stal velký obrat k postoji a pěstování brambor, které se zasloužily o to, že hladomor se v dalších staletích neopakoval. Tímto nastal velký zlom v hospodaření, začaly se pěstovat brambory, a to způsobilo, že se hladomor v dalších staletích neopakoval.

19. století

V období napoleonských válek se Jižní Morava stala středem válečných konfliktů. Vojska francouzských vítězů v bitvě u Slavkova plenila celý brněnský kraj. Jejich pozornost byla směřována na plné vinné sklepy, sýpky. Válečné události měly pro obec finanční dopad, kdy obyvatelé byli nuceni odevzdávat peníze, cennosti a také potraviny. V roce 1810 musely Starovičky odevzdat stříbrné kostelní nádoby. I v tomto období probíhalo několik epidemií. V roce 1866 zasáhla Hustopečsko cholera, kterou do kraje rozšířila pruská armáda. V druhé polovině 19. století vnikaly nové myšlenkové proudy a celá společnost se proměňovala. V obci byli dva představitelé nových myšlenek, ekonom Jan Hübnera a učitel Jan Kratochvíl. Jejich zásluhou bylo v obci několik proměn. Tou nejzásadnější bylo vybudování nové školní budovy, dále se v obci sehrálo divadlo, a v roce 1887 se ve Starovičkách založil čtenářský spolek, který nesl název „Svatopluk“. Dále v roce 1898 byl založen Sbor dobrovolných hasičů.

Období první světové války

Období první světové války znamenalo rukování mnoha mužů do války. V roce 1914 rukovalo do války 75 mužů ze Staroviček. Toto období znamenalo ve Starovičkách velký strach nejen o obživu, ale i o spotřební zboží. V důsledku velké poptávky obchodníci navýšili ceny až o dvě stě procent. V tomto období vstupovalo v platnost mnoho nařízení. Provádělo se spoustu soupisů o potravinách a plodinách. Tímto soupisem byl v obci pověřen místní učitel František Kocman. Místní děti byly pověřeny, aby po obci vykonávaly sbírky (nejen finanční, ale i hmotné – šatstvo, kovový odpad a mnoho dalších). Toto místní děti vykonávaly pro vojsko. Za svobodu bojovalo několik občanů ze Staroviček a těmi jsou například Drbola Jan, Kadrnka

Stanislav, Komosný Jakub, Malinka Jan, Mazúrek Miloslav, Ovísek František, Rožek Jan, Sedláček Josef a Josef Kostrhoun. Jména padlých v první světové válce připomíná památník v obci, který byl postaven v roce 1927.

Období druhé světové války

Starovičky společně s dalšími přilehlými obcemi patřily do „zabraných“ obcí. Od roku 1938–1940 patřily Starovičky mezi pohraniční obce a byl zde zřízen pohraniční úřad se členy posádky finanční stráže. V polovině března roku 1939 začala německá vojska obsazovat území Československa. V tomto období byly zakázány veškeré společenské akce a také byly odstraňovány sochy a pamětní desky, které v obci byly. Situace v obci byla velmi těžká. Probíhaly kontroly majetků, sbírky prádla a kožichů. To vše bylo dáváno vojsku. V roce 1942 byly odebrány i tři kostelní zvony a zůstal jen malý kostelní zvon (umíráček). Rok 1943 byl pro obyvatele obce velmi tíživý. Občané neměli dostatek potravin a probíhalo zpříšňování opatření, tzv. povinné odvody. Koncem druhé světové války proběhlo osvobození obce Rudou armádou před německými vojsky. Tuto událost popisujeme níže v kapitole pamětihodnosti – památník tankové bitvy u Staroviček. (Trněný, 2005, s. 11 – 146).

Školství ve Starovičkách

Počátky školství ve Starovičkách jsou datovány již z 16. století, kdy se vyučovalo na místní faře, kde neměli žáci pro výuku žádné vybavení. Ve farní škole vyučovaly jeptišky z řádu cisterciáckého. Po bitvě na Bílé hoře byla výuka na školách narušena změnou poměrů v celé společnosti. V roce 1813 byla ve Starovičkách knížetem z Lichtenštejna vystavěna a uvedena do provozu první školní budova. Ta však byla v roce 1884 nahrazena novou budovou nazvanou Národní škola. Rok 1976 byl posledním školním rokem malotřídní školy ve Starovičkách. Malotřídní škola ve Starovičkách se stala odloučeným pracovištěm školy v Hustopečích. Ve Starovičkách fungovala jen třetí třída, do které přijížděli učitelé a žáci z Hustopečí. V současnosti funguje v obci malotřídní škola (1.–5. ročník).

2.5 Pamětihodnosti obce

Každá obec má své pamětihodnosti, které připomínají historii místního bytí. Proto si zde představíme dominanty Staroviček, jako je místní kostel sv. Kateřiny Alexandrijské, socha sv. Jana Nepomuckého. Dále pak rozhledna, ze které můžeme vidět krásně upravené vinice, s dohledem až na Novomlýnskou nádrž. A v neposlední řadě popíšeme připomínku druhé světové války a tou je památník Tankové bitvy u Staroviček.

2.5.1 Kostel sv. Kateřiny

Největší dominantou obce na malé návsi je jednolodní kostel zasvěcený sv. Kateřině, který datujeme od 15. století. Během staletí byl kostel několikrát modernizován. Po roce 1848 byly do kostela dány varhany, křtitelnice a kazatelna (Nekuda, 1969). V roce 1858 byl místní kostel opatřen novým krovem a střešní krytinou. Interiér byl opraven z náboženského fondu a přibyl zde nový oltář a obraz

Obr. 6 Kostel sv. Kateřiny; Zdroj: vlastní archiv autorky

s v. Kateřiny Alexandrijské. Po stranách obrazu sv. Kateřiny stojí sochy dvou zemských patronů – sv. Cyrila a Metoděje.

V. Housek popisuje v časopise Matice moravské (1901, s. 76) místní kostel takto: *„Nepatrná stavba s gotickým presbytářem (15.století) nepravidelného půdorysu polygonálního. Žebra klenby, s profilem hruškovitým, sbíhají se ve dvou okrouhlých svornicích, z nichž na předním vytesán jest jetelový čtyřlíst. Za oltářem jest okno kulaté, kdežto postranní okna v polygoně jsou zazděna.“*

V roce 1910 obec pořídila do místního kostela nové varhany a celý kostel byl vymalován. O rok později věnovala Marie Leblochová (rodačka ze Staroviček) do místního kostela křížovou cestu. Za pomoci místních stolařů byly zhotoveny nové lavice. Od 1. 1. 1952 patří kostel pod děkanství v Hustopečích. (Trněný, 2007)

2.5.2 Socha sv. Jana Nepomuckého

Socha sv. Jana Nepomuckého je od roku 1958 zapsána ve státním seznamu kulturních památek a je datována od roku 1743. (Národní památkový ústav, 2015 [online]).

Tuto sochu najdeme vedle vchodu do místního kostela. Tato socha původně stála v dědině u cesty, která vedla směr Šakvice. Z doložených rozhovorů bylo zjištěno, že socha byla povalena koňským spřežením, které vezlo náklad přesahující do stran. V důsledku tohoto počínu byla socha přestěhována před místní kostel. (Trněný, 2007)

Obr. 8 socha sv. Jana Nepomuckého; Zdroj: Vlastní archiv autorky

2.5.3 Rozhledna U Obrázku

Rozhledna U Obrázku byla postavena v roce 2007 v oblasti Nové Hory nad Starovičkami. Byla to dřevěná vyhlídka měřící 7 metrů pyšnicí se výhledem na Novomlýnské nádrže a Pálavské vrchy. Rozhledna byla součástí vinné stezky krajem André.

V roce 2020 byla původní rozhledna z důvodu špatného technického stavu odstraněna.

Ještě téhož roku obec připravila nový projekt a v letošním roce 2021 na stejném místě stojí nová, bezpečnější vyhlídka. (Starovičky, 2021, [online]).

Obr. 10 Rozhledna U Obrázku; Zdroj: Vlastní archiv autorky

2.5.4 Památník tankové bitvy u Staroviček

V roce 1945 svedly Tankovou bitvu vojska Rudé armády s německými jednotkami.

Trněný (2005) popisuje událost takto „*Starovičky byly osvobozeny vojsky Rudé armády v neděli 15. dubna 1945 ve večerních hodinách. V prvním sledu zaútočily na německou obranu kolem obce průzkumné tankové jednotky 16. mechanizované brigády (240. tankový pluk), podporované vojsky 6. orelské*

střelecké divize. Večer po 21. hodině byla obec po těžkých bojích osvobozena. Rudá armáda obsadila vesnici, německé jednotky ustoupily.“

Hrdinou této těžké bitvy se stal poručík Ivan Stěpanovič Mirenkov s jeho posádkou v tanku T34, kteří se ocitli v blízkosti německých tanků a v nasazení svých životů ničili nepřátelské německé tanky Panther.

Památník stojící ve směru Starovičky – Hustopeče byl vybudován v letech 1974–1975 za záštity občanů obce Starovičky. První odhalení památníku proběhlo v roce 1975 za přítomnosti hrdiny Ivana Stěpanoviče Mirenkova. V roce 1975 se stal I. V. Mirenkov čestným občanem obce Starovičky. Zemřel v roce 2010. (Klub vojenské historie Starovičky, 2009 [online])

Obr. 12 Památník tankové bitvy u Staroviček; Zdroj: Klub vojenské historie Starovičky [online]

2.6 Spolky a zájmová sdružení

V obec Starovičky působí několik řad spolků a zájmových sdružení, které se podílejí na kulturních, sportovních a společenských akcích a celkovém životě ve Starovičkách. Níže si představíme Sbor dobrovolných hasičů, ochotnické divadlo Kadet a dechovou hudbu Palavanku.

2.6.1 Sbor dobrovolných hasičů

Sbor dobrovolných hasičů (dále jen SDH) ve Starovičkách datujeme již od roku 1898. Mezi hlavní zakladatele dobrovolných hasičů patří místní občané (učitelé) František Liška a Alois Foita. Za pomoci uspořádané sbírky v obci si zdejší hasiči mohli pořídit základní vybavení – ruční čtyřkolovou stříkačku a výzbroj pro hasiče.

Obr. 14 Členové SDH Starovičky; Zdroj: Josef Janoušek fotograf [online]

V upořádané sbírce bylo vybráno 186 zl. a 69 kr. Hasičský sbor ve Starovičkách fungoval až do roku 1914. Po tomto datu již místní sbor nepůsobil v důsledku narukování většiny členů do války.

V roce 1919 František Kadrnka znovu místní sbor obnovil. Během několika let se hasičský sbor rozšířil na 69 členů – 33 činných členů, 30 dorostů a samaritánskou četou, kde byli tři muži a tři ženy. SDH se v roce 1936 pyšnil nejaktivnějším spolkem ve vesnici, kdy se účastnili protiletectvých a protichemických cvičení, zdravotnických přednášek, čímž byli vykonavateli ochrany obyvatelstva ve Starovičkách.

Po vyhodnocení velkého požáru Besedního domu (hostinec manželů Buchtových) bylo vybavení dobrovolných hasičů nedostačující. Proto se obec v roce 1940 rozhodla pro koupi nového vybavení – motorová stříkačka s motorem Tatra, tlakové hadice a 20 nových uniforem.

Následující roky dobrovolní hasiči uspořádali okrskové cvičení, kterého se účastnilo několik sborů z okolí, také tradiční hody, zábavy a desítky cvičení se strojem.

V roce 1990 byl zrušen Československý svaz požární ochrany a byl nahrazen Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska. Důsledkem toho se jednotka dobrovolných hasičů stala zájmovou organizací a hasiči v obci přestali vykonávat svou činnost.

Ke znovuoobnovení dobrovolných hasičů v roce 2010 přispěl velký zájem od místních dětí. Následující roky byl místnímu sboru pořízen první zásahový automobil značky Avia A 30 K. Dochází i k velké rekonstrukci místní zbrojnice, která se za podpory obce a dotací rozšířila o přístavbu. Zkolaudována byla v roce 2020.

V současné době se sbor dobrovolných hasičů převážně stará o výchovu mladých hasičů, které trénuje v mnoha disciplínách (požární útok, vázání uzlů, štafetový požární běh a v požární všestrannosti), a účastní se několik soutěží. Největším úspěchem v roce 2019 pro mladé hasiče byl požární útok ve Vlasaticích. (Starovičky, 2021 [online]).

2.6.2 Ohotnické divadlo Kadet

Ohotnické divadlo vzniklo na konci 19. století. V době druhé světové války byly tyto aktivity zakázány, avšak kronika místních dobrovolných hasičů zaznamenává, že Národní souručenství sehrálo v polovině 20. století představení pro dobrovolné hasiče. Po druhé světové válce se ujal ochotničení místní sbor dobrovolných hasičů a sehrál několik divadelních představení. V roce 1948 se ujali vlády komunisté a snažili se o utlumení divadelního spolku. Bohužel bylo úspěšné. Další vzestup ochotnického divadla se datuje k roku 1952. I tato doba nebyla příliš vlídná ke znovuzrození divadelní činnosti v obci a ochotníci ve Starovičkách svou činnost ukončili. (Trněný, 2005).

Obr. 16 Členové ochotnického divadla Kadet; Zdroj: „Kadet“
Ohotnický divadelní spolek Starovičky [online]

Znovuzrození už dnešního ochotnického divadla s názvem KADET (název pochází z přezdívky místní vesnice) (Divadlo Kadet, 2011 [online]) se datuje k roku 1997, kdy místní rodačka Lenka Lacinová přednesla návrh o založení ochotníků. První hrou byla Babička od Boženy Němcové.

Zde představujeme výčet divadelních představení od roku 1999–2017:

- Každý něco pro vlast (autor V. K. Klicpera)
- Vo grunt (autor F. Svobodová – Goldmanová)
- Na letním bytě (autor Josef Štolba)
- Dámy Husaři (autor Aleksander Fredre)
- Maryša (autoři A. a V. Mrštíkové)
- O zakletém hadu (autorka Božena Šimková)
- Nepožádáš o manželku bližního svého (autor Jan Havlásek)
- Treperendy (autor Carlo Goldoni)
- Statky a zmatky (autor J. G. Tajovský)
- Okénko (autorka Olga Scheinpflugová)
- O víně a vinařích (autorka Anna Haluzová)
- Dožínky (autor Ing. J. Panic)
- Kateřinské dobírky (autor Ing. J. Panic)
- Zabijačka – aneb když jí předchází gořalky pálení, není to žádná hračka, pak to nevypere ani sebelepší pračka (autor Ing. J. Panic)
- Velikonoce, aneb jak to vyjde, když po nich svatba přijde (autor Ing. J. Panic)
- Štarvický hody a co všechno se před něma mohlo stat (autor Ing. J. Panic)
- Z adventu do Vánoc (autorka Anna Haluzová)
- Když kapela začne hrát (autor Jan Havlásek)
- Svatomartinské víno, aneb když přijde Martin na bílém koni (autor Ing. J. Panic)
- Ze života našich stařečků (autor Ing. J. Panic, upravila A. Haluzová)
- Naši furianti (autor Ladislav Stroupežnický) (Haluzová, 2018, s. 19-20).

V divadelních hrách i jejich názvech ochotníci používají místní středomoravský – hanácký dialekt, kdy ve slovesech ve 3. osobě čísla množného používají koncovku „ó“ (*majó - mají, dajó – dají, bórka – bouřka, sósed - soused*). *Nářečí* (Trněný, 2005, s. 207–208). Tomuto tématu se budeme více věnovat v podkapitole Nářečí.

2.6.3 Dechová hudba Palavanka

Počátky této dechové kapely zaznamenáváme v nedaleké obci Strachotín pod taktovkou vojáka a muzikanta pana Josefa Řeháka, kdy společně s místním učitelem panem Handlem začali učit strachotínské děti na dechové nástroje, čímž vznikl dechový orchestr.

Obr. 18 Členové dechové hudby Palavanka; Zdroj: Palavanka [online]

V letech 1974–1996 se dětský dechový orchestr účastnil mnoha lidových zábav, zahraničních zájezdů a soutěžních přehlídek a dostal název Palavanka. V roce 1996 se Palavance nedařilo obsadit personální zajištění, a tím dechová hudba zanikla.

Obnovení kapely nastalo v roce 2001 pod vedením nynějšího kapelníka, pana Hynka Novotného a dalších členů, například pana Františka Bílka, Jaroslava Vacka. V roce 2002 byl osloven pan Mgr. Miroslav Brůček jako umělecký vedoucí kapely a přivedl tuto amatérskou kapelu na uměleckou úroveň.

V roce 2006 nastala velká změna pro sídlo Palavanky. Ze Strachotína se přesunula do Staroviček, kde pořádá každoročně festival dechových hudeb s názvem „Dechovka pod Pálavou“, kde představuje písně ze svých doposud natočených hudebních nosičů. (Palavanka, 2013, [online]).

2.7 Lidové zvyky a obyčeje v obci

V této kapitole si popíšeme jazyk, který je typický pro obec Starovičky. Dále si zde charakterizujeme lidové zvyky, které ve Starovičkách mají bohatou historii.

2.7.1 Nářečí

Obec Starovičky patří do regionu hanáckého Slovácka. Pro tuto oblast je typické, že nemá jednotný dialekt. (Bělič, 1972).

Hanácké Slovácko podle Ottovy encyklopedie (2008) patří do národopisné oblasti na jižní Moravě s bohatou lidovou kulturní tradicí. Zároveň je oblastí, která přechází mezi Hanou a Slováckem. Centrem hanáckého Slovácka je město Klobouky u Brna. Do této oblasti spadají například obce Kobylí, Velké Pavlovice, Velké Bílovice a další.

Středomoravské nářečí (hanácké) se rozprostírá od středu Moravy až po sever a její západ. Ve Starovičkách se využívá hanácký dialekt, který je zařazen do středomoravské podskupiny. (Bělič, 1972).

Využito je zde krátkých samohlásek (pit – pít, mak – mák). Dále se zde užívají hlásky „ó“ (bóřka – bouřka, dlóho – dlouho, dajó – dají, spadnót – spadnout, móka – mouka), „é“ za „í, ý“ (stréc – strýc, zétra – zítra). Ve slovech, kde se nachází slabikotvorné r a l, se nic nemění a je to stejné jako ve spisovném jazyce (krk, vlk, trn). Dále ve 3 osobě čísla množného – koncovka „ó“ (píj – pijí, zpívajó – zpívají). (Cuřín, 1977).

Podle pana Trněného (2005, s. 207) se často nejen místní obyvatelé, ale i obyvatelé z okolních vesnic pobaví nad větou: „Štarvičáci jezdijó na koli“.

2.7.2 Kroje

Lidový oděv neboli kroj procházel staletým vývojem. Na Moravě není zachycen žádný písemný ani hmotný doklad o tom, jaký vývoj lidový oděv zažil. Jediným dochovaným nálezem (fragmentem) o dřívějším odívání je z období Velkomoravské říše na jižní Moravě. Není však známo, které sociální vrstvě patřil. (Jančář, 2000).

Obec Starovičky spadá do oblasti hanáckého Slovácka. Hanácké Slovácko se dělí na severní a jižní část. Starovičky jsou zařazeny do jižního krojového okrsku, do kterého spadají obce Rakvice, Šakvice, Velké Pavlovice, Bořetice, Horní Bojanovice a mnoho dalších. (Jančář, 2000).

Obr. 20 Krojovaný pár, hody Starovičky 2019;
Zdroj: Josef Janoušek fotograf [online]

Augusta Šebestová (1947) popisuje ve svém díle *Lidské dokumenty a jiné národopisné dokumenty Starovičky* takto „V kterých dědinách se stejně nesú.“ Mezi popisované „dědiny“ patřily Velké Bílovice, Čejkovice, Bořetice, Kobylí, Němčičky, Velké Pavlovice, Rakvice, Vrbice, Moravský Žižkov a Starovičky. Starovičky popisuje takto „V Štarvičkách hledijó z vokna, sečó voves. Štarvičanky nejsú tak ani tak, ale nejvéc se nesú po rakvicky. A věc nesú boty. U fěrtochů nesú bílý aj černý krajky jak Kobylanky.“ (Šebestová, 1947, s. 311)

„Lidový kroj je produktem kultury lidu a je spojen se sociálním rozvrstvením, s obyčejí ročních období, s životním cyklem i s místními zvláštnostmi a zvyky.“

(Baran, 1985)

Mužský hanácko–slovácký kroj, který je užívám ve Starovičkám, se skládá z kalhot, holínek, opasku, košile, vesty a klobouku. Soukenné kalhoty mají černou nebo tmavě modrou barvu. Nejsou zdobeny žádnou výšivkou. Kožené holínky bez podpatku zdobí na vrchním okraji červený lem. Kalhoty se do holínek zasunují. Opasek netvoří na kroji funkční vlastnost, pouze okrasnou. Soukenná černá (tmavě modrá) vesta do pasu nazývaná „kordula“ je zdobena červeným lemováním. Nezapíná se. Nechává se otevřená, aby vynikla vyšívaná náprsenka na bílé košili. „Korduly“ zdobí dlouhá malovaná stuha (mašle) s dvěma konci. Mužský klobouk, nazývaný „šmukáč“, je vyšší se zdobenými barevnými žinylkami (žinylka = „*ozdobná barevná šňůrka se smykovým rozsochatým povrchem*“) (Langhammerová, 2001, s. 241), voničkou a skládanou červenou stuhou. Sklepníci nosí v současné době tesilové kalhoty a polobotky. Na hlavě mají klobouk s mašlí. Za mašlí je zasunutá větvička rozmarýnu nazývána „rahýnko“. Slavnostním znakem a nedílnou součástí mužského kroje je tzv. fedro – hůlka - „k hůlce je nevázan také celý svazek barevných stuh. Je zvykem, že stárce mají fedra při sobě“ (Večerková, 2010, s. 34). Tento hodový atribut slouží k tomu, aby odlišoval stárky od ostatní chasy. Zdobí ho dlouhé barevné mašle.

Ženský kroj má dvě varianty - všední a slavnostní. O všedních krojích se dá říct, že jsou levnější variantou než ty slavnostní. V minulosti všední kroj ženy nosily v běžném životě. Slavnostní kroj oblékaly při příležitostech, jako byly hody, svatby nebo církevní slavnosti. Všední kroj nyní nosí dívky, když jedou navštívit krojované zábavy do okolních vesnic. Slavnostní kroj se skládá z věnce („rantál“ - ten nosí pouze stárky), šátku („turečák“), brokátové sukně, několik spodních sukní (3–4 naškrobené „spodničky“). Pro udržení naškrobených spodničků se používalo „jelito“, které splňuje funkci podpěry všech naškrobených sukní. Svrchní část na košili tvoří „živůtek“ = „kordulka“. Je ze stejného materiálu jako nejsvrchnější sukně. Po obvodu je obšitá skládanou stuhou. Na přední části je výšivka. Rukávce jsou plátěné končící paličkovanou krajkou, které se uvazují malovanou stuhou. Ležící (háčkovaný nebo paličkovaný) límec u krku se nazývá „krézl“. Dále pak je na přední části sukně položena bílá zástěra „fětoch“ olemovaná barevnou stuhou. U krku a zezadu sukně jsou uvázány malované mašle. Šněrovací krojované boty sahají dívkám až do půli lýtek. Nazývají se „sometky“ - semišové nebo kožené. Na nohách nosí černé silonové punčochy. (Trněný, 2005)

2.7.3 Hody

„Není veselejších, není bezstarostnějších svátků nad tyto svátky, není dnů sytějších a rozmařilejších, není chvil lehkomyšlnějších a hýřivějších, nežli jsou hody.“

(Alois a Vilém Mrštíkovi, 1939)

Obr. 22 Krojovaní stárci a chasa na hodech v roce 2019: Zdroj: Josef Janoušek fotograf [online]

V obci Starovičky se původně hody slavily po dokončení sklizně. Tyto hody trvaly celý týden, někdy i déle. Císař Josef II., v roce 1787, týdenní slávu nazvanou „*Císařské hody*“ zkrátil v celé monarchii na dva dny. Hodové veselí bylo určeno na třetí neděli v říjnu. Tato tradice trvala ve Starovičkách až do roku 1929. Pan Trněný (2005) má ve své knize výňatek z místní kroniky, který poukazuje na to, že od roku 1930 se místní zastupitelstvo dohodnulo na slavení hodů první neděli v říjnu. Tady se opět vzneslo nové pojmenování hodů – „*Svatováclavské posvícení*“.

Hody v obci nejsou, ani nikdy nebyly, jen o zábavě. Předchází tomu mnoho povinností, o které se stárci musí postarat. Týden před dvoudenní veselkou se nazývá „*předhodovní*“. V tento týden se chystá taneční parket, jezdí se do lesa pro „*máju*“. Ruční stavění máje probíhá vždy v pátek, kdy se k místnímu sólu sejde spousta místních i „*přespolních*“ pomocníků. Dále pak pokračují hody v sobotu a v neděli. Neděle je hlavním a posledním dnem hodového veselí. Trněný (2005, s. 223) popisuje „*za dosavadní vyvrcholení snahy o obnovu a udržování místních tradic lze považovat rok 2004, kdy ve slavnostním průvodu obcí pochodovalo 80 krojovaných účastníků*“.

3 REGIONÁLNÍ PRVKY V RÁMCOVÉM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

V této kapitole se pokusíme najít zařazení regionálních prvků v kurikulárních dokumentech. Kurikulární dokumenty vymezují koncepci, cíle a vzdělávací obsahy. Tyto dokumenty mají dvě úrovně – státní úroveň (Bílá kniha a rámcové vzdělávací programy) a školní úroveň (školní vzdělávací programy).

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV) bude pro nás závazný kvůli názvu diplomové práce – „Využití regionálních prvků v práci učitele primární školy – obec Starovičky“. (RVP ZV, část A, 2017 [online])

3.1 Charakteristika rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání jako kurikulární dokument vymezující cílové vzdělávání (pro daný obor a stupeň) a očekávané výstupy. Charakterizuje priority, cíle, klíčové kompetence a obsah v širších oblastech (např. Člověk a jeho svět). (Průcha, Walterová, Mareš, 2013)

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání udává závazný podklad pro tvorbu školního vzdělávacího plánu (dále jen ŠVP) pro předškolní, základní a střední vzdělávání. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání ve výše uvedených školách. (RVP ZV, část A, 2017 [online])

RVP ZV v roce 2007/2008 nabyl v platnost. Obsahuje a vymezuje dlouhodobé cíle, oblasti vzdělávání a klíčové kompetence. Cílem RVP ZV je předat žákům soubor klíčových kompetencí, které jsou přípravou pro další vzdělávání a uplatnění v běžném životě. Klíčové kompetence, kterých dosahujeme na konci základního vzdělávání, zdaleka nekončí. Získané klíčové kompetence jsou vstupní branou pro celoživotní učení a pro vstup do pracovního života. (Vavrdová, 2009).

Region a využití regionálních prvků je obsaženo téměř ve všech vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět. Proto se tomuto tématu ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět budeme podrobněji věnovat a zaměříme se na jeho tematické okruhy – Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

3.2 Téma regionu ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Tato oblast týkající se člověka, rodiny, společnosti vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a mnoho dalších je jedinou oblastí, která je určena pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Implementuje pohled z historie i současnosti a vede žáky k dovednostem pro praktický život.

Ve vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* se žáci učí pozorovat a pojmenovávat jevy, děje a věci. Na základě toho si utváří ucelený obraz o světě. Postupně se seznamují s nejbližším okolím a místně i časově vzdálenějšími osobami, jevy a složitějšími ději. Na základě poznatků o vztazích mezi lidmi, vztazích v přírodě, přírodních jevech a výtvorech člověka se učí porozumět způsobu života jak jeho přednostem, tak i problémům (stav ohrožení). Vnímá současnost jako výsledek minulosti s pohledem do budoucnosti.

Úspěšnost v dané oblasti se opírá o vlastní prožitky žáků vycházejících z konkrétních nebo modelových situací. Spojení vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* s reálným životem a praktickou zkušeností žáků vede žáky ke zvládnutí nových životních situací, díky kterým si upevňují pracovní a režimové návyky.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se dělí do pěti okruhů, které si níže popíšeme a uvedeme očekávané výstupy týkající se regionu, které by měl žák na konci 2. období zvládat. Toto období jsme zvolili na základě použitého výzkumného vzorku v diplomové práci. Výzkumným vzorkem jsou žáci 4. a 5. ročníku základní školy.

Místo, kde žijeme, je tematický okruh, který učí žáky na základě poznání svého nejbližšího okolí a každodenního života, kterým jsou obklopeny. Učí je chápat souvislosti, vztahy a organizaci života v rodině, škole, v obci a ve společnosti. Přímé zkušenosti žáků se utvářejí na základě poznání regionálních skutečností. Měly by u žáků probudit zájem o své okolí, vytvořit kladný vztah k místu svého bydliště a rozvinout jejich vztah k naší zemi (národní cítění). Učivo se zde zaměřuje na orientaci v místě bydliště a v okolí školy. Dále se zaměřuje na obec, region a regiony v ČR, naši vlast.

Očekávané výstupy na konci 2. období:

- *Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu,*
- *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu v přírodě,*

- *vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury a jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.*

Lidé kolem nás je tematický okruh směřující k poznatkům a dovednostem budoucího demokratického občana státu. Žáci si osvojují a upevňují základy slušného chování, uvědomují si vzájemné vztahy mezi lidmi (úcta, solidarita, snášenlivost a postavení mužů a žen) a také poznávají, jak se lidé baví a utvářejí kulturu. Dále se seznamují se svými právy a povinnostmi, s problémy provázející soužití lidí i globálními problémy. Učivo se zde zaměřuje na rodinu, soužití lidí, chování lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví, kulturu a globální problémy.

Očekávané výstupy na konci 2. období:

- *Vyjádří na základě svých zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci,*
- *poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce.*

Lidé a čas je tematický okruh směřující k poznatkům o čase. Žáci se učí orientovat v událostech, jakým způsobem vyvíjely a utvářely historii. Tento tematický okruh se zaměřuje na poznání nejbližšího žákova okolí – události v rodině, v regionu a dále pak historie země. Důležitost tohoto okruhu směřuje k vytvoření zájmu o minulost a hledání informací z dostupných zdrojů (rozhovory v rodině, ve svém blízkém okolí) nejen o kulturním bohatství regionu, ale také o historii celé země. Učivo se zde zaměřuje na orientaci v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě, regionální památky, báje, mýty a pověsti.

Očekávané výstupy na konci 2. období:

- *Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy,*
- *využívá knihoven a archivů, sbírek, muzeí, galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti,*
- *srovnává a hodnotí způsob života a práce předků.*

Rozmanitost přírody je tematický okruh zaměřující se na poznávání naší Země jako planety. Planety, na které vznikl dále se rozvíjející život. Žáci se učí poznávat živou a neživou přírodu a jsou směřováni k uvědomění důležitosti Země jako celku, který je nedílnou součástí pro jejich život. Praktické poznání okolní krajiny má navádět žáky k hledání informací

o změnách v přírodě a zpracovávat, zaznamenávat poznatky, které během bádání zjistí. Během praktického poznání krajiny se žáci učí vnímat změny v přírodě. Snaží se najít východiska, jak přispět ke zlepšení životního prostředí a přírodu chránit. Učivo se zde zaměřuje na látky a jejich vlastnosti, voda a vzduch, životní podmínky, rovnováha v přírodě, rizika v přírodě.

Očekávané výstupy na konci 2. období:

- *Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součást vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období,*
- *zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.*

Člověk a jeho zdraví je tematický okruh zaměřující se na poznávání člověka (živé bytosti), která má své funkce (biologické, fyziologické) a potřeby. Žáci se učí, jak se člověk od narození po dospělost vyvíjí a mění. Dále se učí, co se týče zdraví, co je pro člověka vhodné či nevhodné z pohledu zdravotní prevence. Získávají poznatky o nemocích, zdravotních potížích, ale také prevenci, jak těmto nemocím předejít. Důležitost tohoto tematického okruhu je pro žáky prezentována tak, aby si uvědomovali, jak důležité je jejich zdraví, ale také zdraví ostatních. Proto dochází k poznání hodnoty svého zdraví. Učivo se zde zaměřuje na péči o zdraví.

Očekávané výstupy na konci 2. období:

- *Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu, odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob,*
- *uplatňuje účelně způsoby chování v situacích ohrožující zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události,*
- *uplatňuje základní dovednosti související s podporou jeho preventivní ochrany. (RVP ZV, 2017, část C, [online])*

4 PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ

V následující kapitole se stručně seznámíme s historií projektové výuky. Dále si vymežíme základní pojmy týkající se projektového vyučování a popíšeme výhody a nevýhody projektového vyučování.

4.1 Historie projektové výuky

Užívání projektů ve výuce využíval i J. A. Komenský, kdy z jeho myšlenek vyplývá novodobé pojetí vzdělávání a výchovy a uplatňování projektové metody, aniž by slovní spojení projektové metody použil (Kratochvílová, 2016).

Projektovou výuku s oblibou používají také v mnoha zahraničních zemích, například v USA. Představitelé této pragmatické metody byli John Dewey a William Heard Kilpatrick. Podle J. Deweyho bylo základním východiskem pojetí školy jako příprava na život, kdy se žák učí na základě vlastních zkušeností, řešení různých situací a životních problémů. J. Dewey kladl důraz na výchovu v prostředí (okolí), ve kterém žák žije. W. H. Kilpatrick prosazoval myšlenku Deweyho a vymezil projektovou metodu, kde zdůrazňoval praktickou výchovu a sociální důležitost tohoto vyučování. Projektovou metodou chtěl W. H. Kilpatrick dosáhnout, aby si žák našel pozitivní vztah k učení a odstranil strach a nenávisť vůči škole. (Dvořáková, 2009).

4.2 Projektová metoda

V pedagogickém slovníku Průcha, Walterová, Mareš (2013, s. 226) popisují projektovou metodu takto *„Vyučovací metodu, v nichž jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování určitých témat (projektů) a získávají zkušenosti praktickou činností a experimentováním.“*

Příhoda (1934, in Coufalová, 2006, s. 10) popisuje projektovou metodu takto: *„Projektová metoda umožňuje takovou organizaci učiva, při které žák prochází činnostmi uspořádanými tak účelně, aby daly vyniknout nějaké jednotící myšlence anebo aby umožnily provedení plánu, hospodářky nebo kulturně významného a pro žáky životního.“*

Projektovou metodou můžeme rozumět součinnost učitele a žáka, při které žák má hlavní roli a učitel je jeho vůdcem a rádcem, a společně se snaží dojít k dosažení cílů projektu a uvědomují si, co bylo jeho smyslem. Projektová metoda nese charakteristické znaky podle systému činností, které Kratochvílová (2016, s. 38) rozdělila na:

- Činnosti směřující k určitému cíli – realizace a výstup projektu,
- činnosti, které nemůže být postupně naplánována,

- činnosti směřující k samostatnosti žáka a jeho aktivitě,
- činnost otevřená ke změnám během projektu,
- činnost autoregulovaná,
- činnost, která rozvíjí osobnost žáka a směřuje k odpovědnosti za svůj výsledek,
- činnost praktická využívající zkušenosti žáka a rozvíjí jeho sebepojetí.

4.3 Projektové vyučování

Termín projektové vyučování zdůrazňuje mnoho autorů. Například William Heard Kilpatrick, zdůraznil praktický význam v projektovém vyučování. (Coufalová, 2006).

Projektové vyučování není uzavřeno jen do prostředí školy ani ji nenahrazuje žádná exkurze či vycházka. Od tradiční výuky se liší tím, že jsou žáci začleněni do životních situací. Projekt, oproti tradiční výuce, spojuje napříč několik vyučovacích předmětů, které si kladou za cíl řešit situace, které probíhají v reálném životě. (Maňák, Švec, 2003)

4.4 Projekt

Definici projektu nám nabízí mnoho autorů (počínaje od pragmatické pedagogiky až po současnost), avšak ve všech najdeme společné rysy. (Kratochvílová, 2016)

Podle J. Maňáka a V. Švece (2003, s. 168) můžeme definovat projekt jako *„komplexní praktickou úlohu (problém, téma) spojenou se životní realitou, kterou je nutno řešit teoretickou i praktickou činností, která vede k vytvoření adekvátního produktu*

Jestliže hovoříme o projektu, měl by splňovat základní znaky, které popisuje v knize Projektové vyučování pro první stupeň základní školy Coufalová (2006, s 11). Shrnuje tyto základní rysy projektu:

- Klíčové je, aby projekt žáka zaujal a vytvořil v něm zájem učít se novým poznatkům a byl zodpovědný za vykonanou práci,
- projekt se nevymezuje jen na prostředí školy, ale je možné zapojit širší okolí (rodiče, prarodiče, ...),
- využití projektů ve všech předmětech,
- činnost, která provází žáky po celou dobu konání projektu, by měla vyústit v konkrétní produkt, který žáci sami uskuteční a odprezentují nejen ve školním prostředí, ale i v širším okolí,
- propojení školy s širším okolím, tzn. propojení projektu s praktickým životem

Maňák, Švec (2003, s. 169) člení projekt do několika fází a těmi jsou:

- *Stanovení cíle* – pro žáky musí být zvolené téma blízké a zajímavé. Před zahájením projektu je kladena důležitost na vstupní motivaci, aby zvolené téma žáci přijali a s nadšením projekt vytvářeli.
- *Vytvoření plánu řešení* – učitelova role je zde vytvořit velmi konkrétní plán, který by měl obsahovat jednotlivé úkoly, které budou žáci vykonávat. Dále pak sepsání potřebného materiálu, který budou žáci používat. A v neposlední řadě by měl plán obsahovat, jakým stylem proběhne závěrečné shrnutí projektu, např. prezentace, vytvoření plakátu a následná výstavka atd.
- *Realizace plánu* – zde se sleduje, zda vypracovávání projektu koresponduje s vytvořeným plánem. Také je kladen důraz na aktivity, které měly zajistit očekávané výstupy (pořizování dokumentace, využívání médií, rozhovory s důležitými osobnostmi, provedení pozorování a měření, případné nezdary, které by vedly k přepracování).
- *Vyhodnocení* - celkové shrnutí celého projektu, který hodnotí nejen učitel, ale i žáci sami, nebo si výsledky prací hodnotí navzájem. Dále svůj projekt prezentují spolužákům nebo širší veřejnosti (rodiče, prarodiče), což vede k uspokojení žákových pocitů (budování sebedůvěry) z dobře odvedené práce.

Coufalová (2006, s. 11) dělí projekt podle délky trvání na:

1. Krátkodobý – členěn jen na několik hodin v jednom dnu,
2. střednědobý – rozšířen na více dnů, maximálně dva,
3. dlouhodobý – trvá pět pracovních dnů, tzv. „projektový týden“,
4. mimořádně dlouhý – doba trvání rozvržena na několik týdnů, měsíců.

4.5 Výhody a nevýhody projektového vyučování

Výhody

Výhodou projektového vyučování je integrace učiva mezi jednotlivými předměty. Coufalová (2006, s. 13) popisuje přednosti projektového vyučování v předmětech takto: „Projektové vyučování je jednou z možností organického spojení učebních předmětů v kognitivní činnosti oblasti.“

Projektové vyučování společně s vnitřní motivací vede žáky k vlastní tvořivosti, samostatnosti. Výhodou projektového vyučování je vzájemná spolupráce mezi skupinami žáků. Vzájemně řeší problémy, naslouchají jeden druhému. (Dvořáková, 2009)

Při praktických zkušenostech žáci uplatňují své dosavadní dovednosti a poznatky a aplikují je do běžného života (Nelešovská, Spáčilová, 2005)

Dále V. Příhoda (in Kratochvílová, 2016, s. 50) definoval několik výhod projektové metody. Níže uvedeme tři příklady výhod:

Výhody:

- *Projekt osvobozuje od učebnic,*
- *dává možnost silné motivace,*
- *projektem je možné zažít opravdu určitou zkušenost.*

Velkým pozitivem projektového vyučování je vzájemné prohloubení vztahu mezi učitelem a žákem. (Kratochvílová, 2016).

Nevýhody

Podle Dvořákové (2009) nevýhodou projektového vyučování je nesystematičnost a malá vazba mezi předměty. Projektové vyučování je zaměřeno spíše na praktické problémy, čímž ustupuje do pozadí teoretické poznávání.

Definováním výhod projektového vyučování podle V. Příhody (in Kratochvílová, 2016 s. 50) jsme si popsali výše a zde si uvedeme tři příklady nevýhod projektového vyučování:

- *Neplánovitost a podléhání dětským vrtochům,*
- *nezdařilá socializace (zaměřeno spíše na individuální projekty),*
- *vyučování ztrácí na soustavnosti a důkladnosti.*

Projektové vyučování klade velké nároky také na učitelovu připravenost. Problém může nastat tehdy, když učitel zjistí, že pro splnění projektového vyučování potřebuje velkou škálu pomůcek, dostatečné prostory a také detailní naplánování procesu, aby naplňoval závěrečné cíle, které si v počátku projektového vyučování naplánoval. (Kratochvílová, 2016).

EMPIRICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU

5.1 Stanovení cílů a předpokladů

Hlavním cílem výzkumného šetření bylo zjistit znalosti žáků 4. a 5. ročníku o obci Starovičky před projektovou výukou a po skončení projektové výuky.

Dílčí cíle:

1. Sestavit a ověřit didaktický test,
2. zjistit, zda jsou vědomostní rozdíly mezi žáky 4. a 5. ročníku základní školy Starovičky,
3. zjistit, zda jsou znalosti dívek větší než znalosti chlapců,
4. na základě vyhodnocených didaktických testů zjistit efektivnost projektové výuky.

Na základě těchto cílů jsme si stanovili tyto předpoklady:

Předpoklad 1: Předpokládáme, že projektová výuka se osvědčí jako vhodná organizační forma k získávání vědomostí o obci Starovičky.

Předpoklad 2: Předpokládáme, že žáci 5. ročníku získají lepší vyhodnocení výstupního didaktického testu než žáci 4. ročníku.

Předpoklad 3: Předpokládáme, že chlapci budou úspěšnější než dívky.

Předpoklad 4: Předpokládáme, že na otázku č. 2 odpoví všichni žáci správně.

5.2 Výzkumná metoda

Výzkumnou metodu – nestandardizovaný (učitelský) didaktický test jsme použili k ověření znalosti žáků 4. a 5. ročníku základní školy ve Starovičkách. Didaktický test nám slouží k ověřování a zjišťování probraného učiva u konkrétních osob (Chrátka, 2016).

5.2.1 Předvýzkum

Před vytvořením vstupního didaktického testu je kladený velký důraz na to, k jakému účelu má didaktický test sloužit. Námi vytvořený didaktický test slouží k zjištění vědomostí žáků o obci, ve které žijí a ve které navštěvují základní školu.

Hlavním cílem předvýzkumu bylo zjistit, zda testové položky v didaktickém testu jsou přiměřené a srozumitelné pro žáky 4. a 5. ročníku základní školy. Čtvrtý ročník navštěvuje 8 chlapců a 4 dívky. Pátý ročník navštěvují 2 dívky a 4 chlapci. Dále jsme v rámci předvýzkumu

zjistili, jakou časovou dotaci žáci na vyplnění testu potřebují. Proto jsme ze 4. ročníku vybrali jednoho respondenta a z 5. ročníku také jednoho respondenta.

Na závěr didaktického testování, kdy byly didaktické testy odevzdány, jsme zjišťovali, zda otázky v didaktickém testu byly vyhovující nebo jestli se v didaktickém testu nacházely otázky, kterým žáci nerozuměli. Dotazovaní žáci neměli s vyplněním didaktického testu žádný problém a na základě toho jsme vyhodnotili, že vytvořený didaktický test splňuje všechny vlastnosti a můžeme ho použít.

Na základě předvýzkumu jsme zjistili, že časová dotace činí 20 minut. Dále jsme určili hranice úspěšnosti v didaktickém testu, která je 80 %. Za získaných 20 bodů z 24 bude prokázáno, že svoji obec dostatečně znají.

5.2.2 Didaktický test

V praxi se můžeme setkat s mnoha různými druhy didaktických testů lišících se svojí kvalitou. Didaktické testy mají určité rysy, podle kterých získáváme informace.

Autor P. Byčkovský (2007, s. 7) definuje didaktické testy (testy úspěšnosti) takto: „*nástroje systematického zjišťování (měření) výsledků výuky nebo výcviku.*“

Chrástka (1999 s. 13) klasifikuje druhy didaktických testů podle P. Byčkovského na testy:

- *Testy rychlosti,*
- *testy standardizované a nestandardizované,*
- *testy kognitivní a testy psychomotorické,*
- *testy výsledků výuky,*
- *testy studijních předpokladů,*
- *testy rozlišující (relativního výkonu),*
- *testy ověřující (absolutního výkonu),*
- *testy vstupní, průběžné a výstupní,*
- *testy monotematické a polytematické,*
- *testy objektivně skórovatelné,*
- *testy subjektivně skórovatelné.*

5.2.3 Popis použitého didaktického testu

Nestandardizovaný didaktický test (viz příloha č. 1 – Didaktický test) je sestavený z 11 testových úloh různého druhu. Testové úlohy č. 1, č. 5, č. 6, č. 10 jsou úlohy otevřeného typu se stručnou odpovědí. V testové úloze č. 1 použili žáci k testování slepou mapu ČR k zaznačení regionu, ve kterém se obec nachází. Zjišťovali jsme, zda žáci umí pracovat se slepou mapou. Dále jsme v didaktickém testu použili úlohy typu „jedna správná odpověď“. V úloze č. 9 je použit typ přiřazovací úlohy. (Chrátka, 2016)

Na závěr didaktického testu jsme použili zaznačení pohlaví respondentů, abychom mohli zjišťovat rozdíly mezi pohlavími, a také je zde na výběr, který ročník žáci navštěvují.

5.2.4 Bodování didaktického testu

Číslované položky	Obsah testové položky	Počet bodu
1	Práce s mapou ČR, zaznačení a pojmenování kraje	2
2	Výběr znaku obce Starovičky	1
3	Výběr počtu obyvatel obce Starovičky	1
4	Výběr vodního toku, který protéká Obcí Starovičky	1
5	Pojmenovávání obrázků podle objektů	4
6	Napsání názvu místního rybníka	1
7	Výběr století, zaznačení do časové osy	2
8	Výběr z možností, komu je kostel v obci Starovičky zasvěcen	1
9	Přiřazování názvu firmy s jeho produktem	3
10	Výběr z možností, kdo stojí v čele obci. Zapsání jména starosty.	2
11	Práce s mapou obce Starovičky	6
1 - 11	Celkem	24

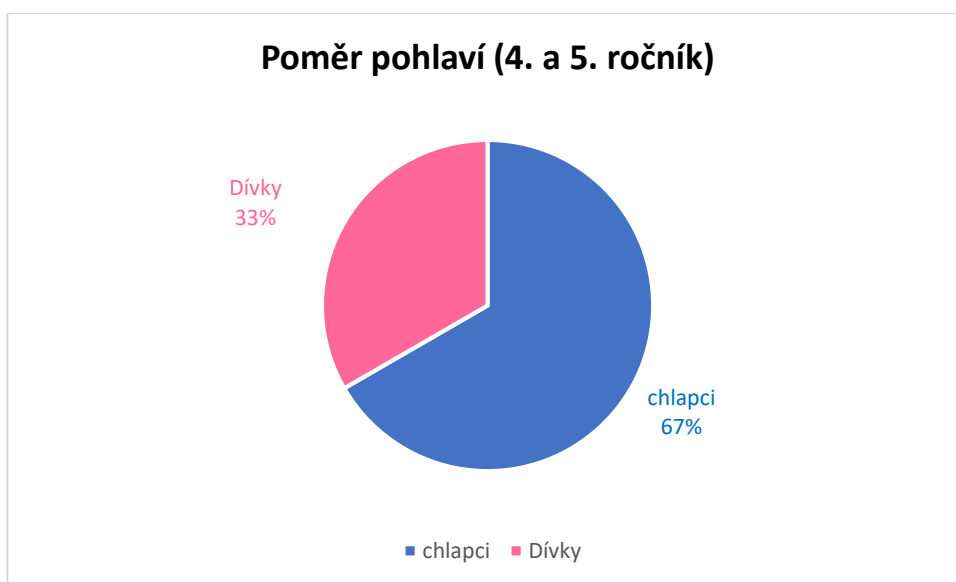
Tabulka 1 Bodování didaktického testu

5.3 Charakteristika výzkumného vzorku

V rámci výzkumného šetření byli zvoleni výzkumným vzorkem žáci 4. a 5. ročníku z malotřídní školy ve Starovičkách. Jelikož se jedná o malotřídní školu, žáci 4. a 5. ročníku mají spojené hodiny vlastivědy, tudíž jsme výzkumné šetření prováděli v obou třídách.

U žáků 4. a 5. ročníku probíhala projektová výuka s názvem „Máme rádi Starovičky“. Ve čtvrtém ročníku je 8 chlapců a 4 dívky. Jedna z dívek ve 4. ročníku má individuální vzdělávací plán. V tomto případě jí byla nápomocna při řešení didaktického testu asistentka, která jí kladla otázky, na které žákyně odpovídala. Asistentka získané odpovědi od žákyně zaznamenávala do didaktického testu. V 5. ročníku jsou 2 dívky a 4 chlapci.

V následujícím grafu je přehled pohlaví ve 4. a 5. ročníku.

Graf č. 1 Přehled pohlaví ve 4. a 5. ročníku

5.4 Průběh výzkumného šetření

V listopadu roku 2020 byl napsán vstupní didaktický test se 4. a 5. ročníkem v základní škole Starovičky. Ve 4. ročníku absolvovalo vstupní didaktický test celkem 12 žáků. V 5. ročníku absolvovalo vstupní didaktický test celkem 6 žáků.

Projektová výuka probíhala v rámci distanční výuky v důsledku uzavření škol kvůli šíření nemoci Covid – 19. Získávání informací bylo tedy pro žáky náročnější. Avšak všichni si v této digitální době poradili a veškeré informace, které v projektu byly důležité, zjistili. Práce

ve skupinách jim byla umožněna prostřednictvím MS Teams, kde si žáci předávali potřebné informace. Hotový produkt vyhotovili po návratu do škol ze získaných informací.

Výstupní didaktický test proběhl v první polovině března, kterého se účastnili žáci ze 4. a 5. ročníku. Žáci 4. a 5. ročníku dostali od nás potřebné informace k vyplnění didaktických testů. U všech testovaných žáků byl dodrženy předem stanovený časový limit (20 minut). U žákyně ve 4. ročníku, která má individuální vzdělávací plán, jsme časovou dotaci posunuli o deset minut více (30 minut).

Společně s paní učitelkou 4. ročníku jsme přihlížely, jak žáci vyplňovaný didaktický test plní. Nápomocna byla i paní asistentka, která přihlížela na vyplnění didaktického testu u žákyně s individuálním vzdělávacím plánem ve 4. ročníku.

V následující kapitole jsme vyhodnotili získané informace ze vstupního i výstupního testu a porovnávali jsme získané výsledky z obou tříd. Dále jsme porovnávali rozdíly mezi chlapci a dívkami ve 4. a 5. ročníku. Vyhodnotili jsme jednotlivé testové položky, které jsme podrobněji popsali v kapitole níže. Pro vyhodnocování získaných údajů před projektovou výukou a po projektové výuce jsme pro lepší přehlednost použili tabulky a grafy.

6 VYHODNOCENÍ DIDAKTICKÉHO TESTU

V této části diplomové práce jsou předloženy výsledky didaktického testu před zahájením projektové výuky a výsledky testu po skončení projektové výuky. Četnost jednotlivých položek je zaznačena ve výšečových a sloupcových grafech. Ze získaných dat budeme hodnotit znalosti žáků 4. a 5. ročníku. Dále budeme hodnotit efektivitu projektové výuky na téma „Máme rádi Starovičky“, která byla realizována ve 4. a 5. ročníku. Námi vytvořené materiály mohou sloužit pro pedagogy pracující v malotřídní škole Starovičky.

6.1 Charakteristika analýzy dat

Data z vypracovaných didaktických testů jsme zaznačili do tabulek a grafů v aplikaci Microsoft Excel 2016. Veškeré číselné údaje jsme vypracovali a následně znázornili ve výšečových a sloupcových grafech. Zhodnocení a výsledky výzkumného šetření jsou k nalezení v následující kapitole.

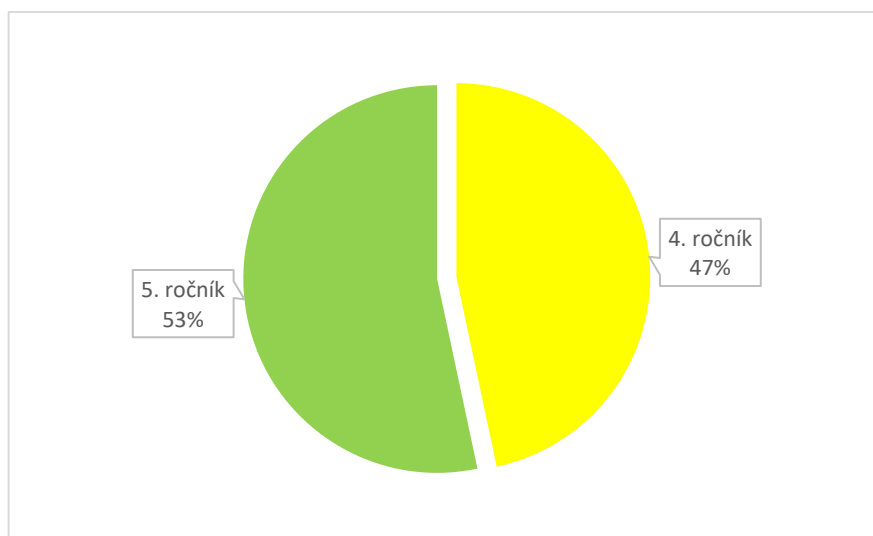
6.2 Vyhodnocení didaktického testu před projektovou výukou

	Minimální počet	Maximální počet	Celkem bodů	Průměr bodů
4. ročník	5	20	163	14
5. ročník	12	18	98	16

Tabulka 2 Souhrn získaných bodů před projektovou výukou

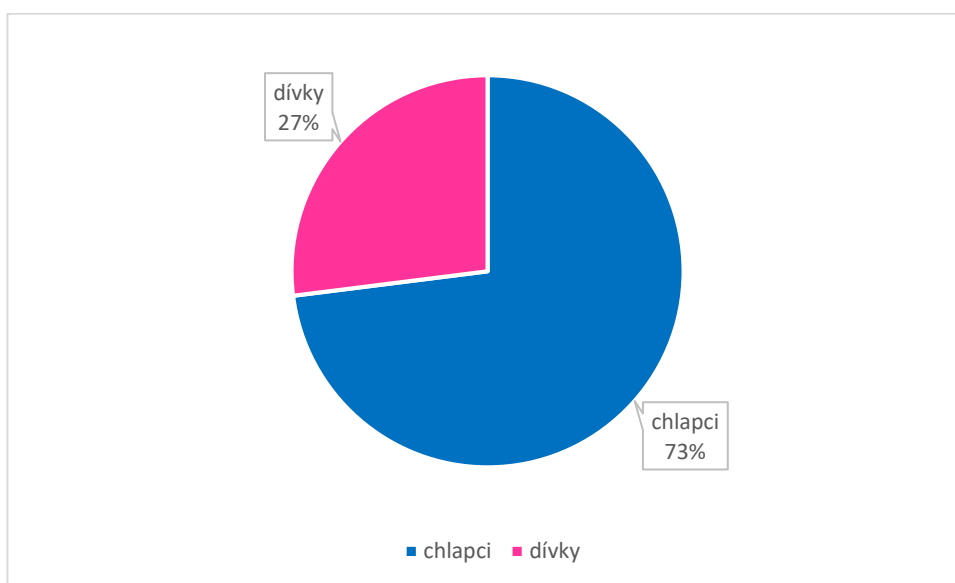
V tabulce č. 2 jsou zaznačeny výsledky žáků 4. a 5. ročníku před zahájením projektové výuky. Minimální získaný počet bodů ve 4. ročníku bylo 5 bodů a maximální počet získaných

bodů bylo 20 bodů. Celkový průměr 4. ročníku byl před zahájením projektové výuky 14 bodů. V 5. ročníku bylo zaznamenáno nejméně 12 bodů a nejvyšší počet 18 bodů.

Graf č. 2 Celkový průměr bodů před projektovou výukou

Graf ukazuje průměrný počet získaných bodů 4. a 5. ročníku v didaktickém testu před zahájením projektové výuky. Žlutý graf ukazuje výsledky didaktického testu před zahájením projektové výuky ve 4. ročníku. Celkový průměr v tomto ročníku činil 47 % bodů. Zelený graf ukazuje výsledky didaktického testu před zahájením projektové výuky v 5. ročníku. Průměrný počet v 5. ročníku činil 53 % bodů. Rozdíl mezi 4. a 5. ročníkem byl pouhých 6 %. Úspěšnějším ročníkem byli žáci z 5. ročníku.

Graf č. 3 Úspěšnost dívek a chlapců v didaktickém testu před projektovou výukou

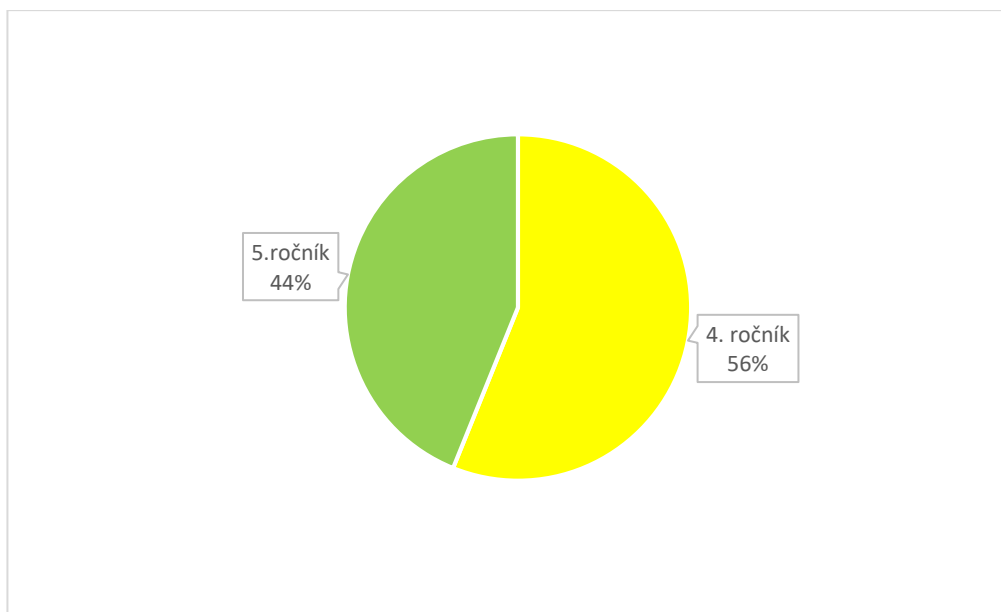
Graf ukazuje, že chlapci ze 4. a 5. ročníku byli v didaktickém testu úspěšnější než dívky. Chlapci získali celkem 73 %. Dívky ze 4. a 5. ročníku získaly v didaktickém testu před projektovou výukou celkem 27 %. Z grafu je zřejmé, že v didaktickém testu byli značně úspěšnější chlapci o 46 %.

6.3 Vyhodnocení didaktického testu po projektové výuce

	Minimální počet	Maximální počet	Celkem bodů	Průměr bodů
<u>4. ročník</u>	21	24	270	23
<u>5. ročník</u>	22	24	140	23

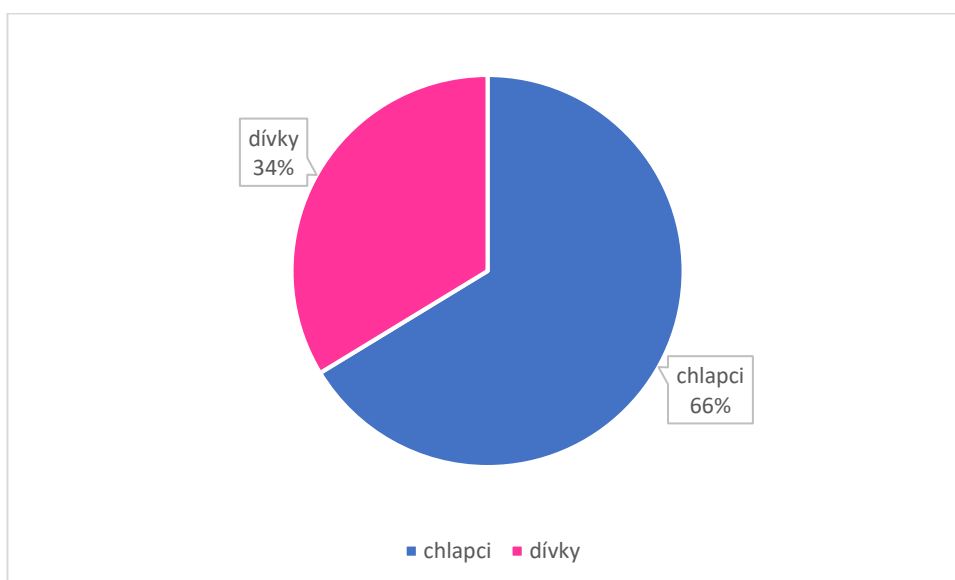
Tabulka 3 Souhrn získaných bodů po projektové výuce

V tabulce č. 3 jsou zaznačeny výsledky z didaktického testu po projektové výuce. Ve 4. ročníku byl minimální získaný počet 21 bodů. Maximální počet ve 4. ročníku byl plný počet bodů, a to 24 bodů. Celkem 4. ročník dosáhl v didaktickém testu po projektové výuce 270 bodů. Průměrný počet ve 4. ročníku byl 23 bodů. V 5. ročníku byl minimální počet získaných bodů 22. Maximální získaný počet bodů byl stejně jako ve 4. ročníku plný počet bodů. Celkem 5. ročník získal v didaktickém testu po projektové výuce 140 bodů. Průměrný počet v 5. ročníku byl 23 bodů.

Graf č. 4 Celkový průměr bodů po projektové výuce

Graf č. 4 ukazuje celkový průměr v didaktickém testu po projektové výuce ve 4. a 5. ročníku. Žlutý graf ukazuje celkové výsledky didaktického testu ze 4. ročníku. Celkový průměr ve 4. ročníku činil 56 %. Zelený graf ukazuje výsledky didaktického testu po projektové výuce z 5. ročníku. Celkový průměr v 5. ročníku činil 44 %. Ve vyhodnocování didaktického testu po projektové výuce byli úspěšnější žáci ze 4. ročníku, kteří získali průměrně o 12 % bodů více.

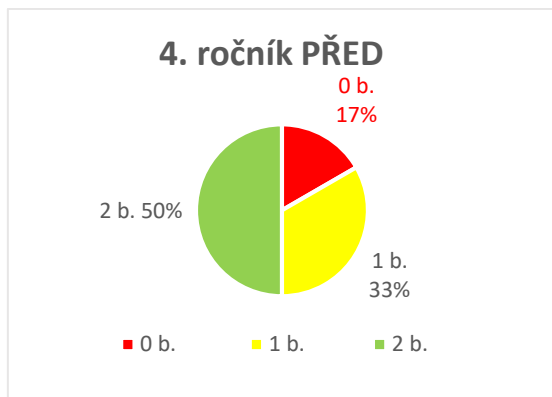

Graf č. 5 Úspěšnost dívek a chlapců po projektové výuce

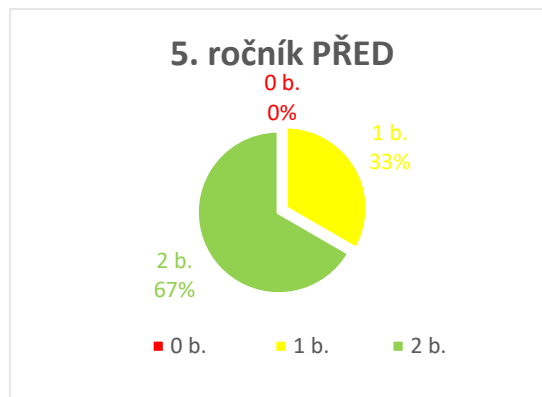
Graf úspěšnosti dívek a chlapců ze 4. a 5. ročníku ukazuje, že dívky ze 4. a 5. ročníku po projektové výuce získaly celkem 34 %. Z grafu č. 3 lze vyčíst, že se dívky zlepšily o 7 %.

6.4 Vyhodnocení testových položek před a po projektové výuce

Položka č. 1 S pomocí mapy vyznač na slepé mapě kraj, ve kterém se obec Starovičky nachází. Na linku napiš, jak se tento kraj nazývá?

Graf č. 6 Vyhodnocení otázky č. 1 PŘED, 4. ročník

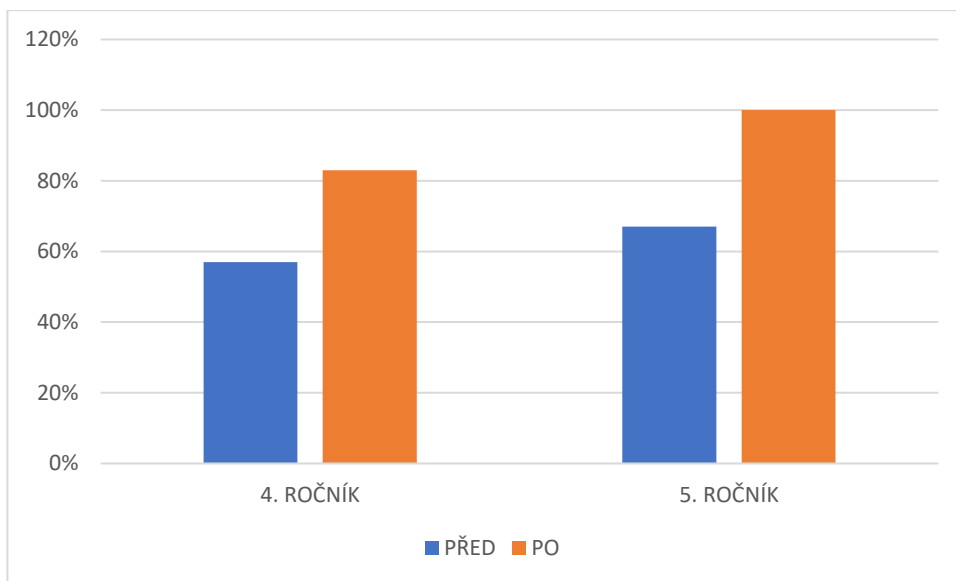
Graf č. 7 Vyhodnocení otázky č. 1 PŘED, 5. ročník

Graf č. 6 ukazuje, že 50 % respondentů ze 4. ročníku získalo nejvyšší dosažený počet bodů. Špatné zaznačení i pojmenování kraje označilo 17 % žáků ze 4. ročníku. Získaný 1 bod obdrželo 13 % žáků ze 4. ročníku. Graf č. 7 ukazuje, že z 5. ročníku zaznačilo správnou odpověď 67 % žáků. Přikláníme se k možnosti, že žáci 5. ročníku se lépe orientují ve slepé mapě a kraje České republiky se učili ve 4. ročníku, tudíž výsledky jsou lepší než ve 4. ročníku. Největší úskalí jsme zaznamenávali u žáků 4. ročníku u pojmenování kraje. K pojmenování a zaznačení kraje měli k dispozici mapu ČR. Podle grafu je známo, že žáci 4. ročníku byli jen z poloviny úspěšní. V celkovém zhodnocení obou grafů jsou na tom o 17 % žáci 5. ročníku lépe než žáci 4. ročníku.

	4. ročník			5. ročník		
počet bodů	0 b.	1 b.	2 b.	0 b.	1 b.	2 b.
počet žáků	0	2	10	0	0	6
procenta	0 %	17 %	83 %	0 %	0 %	100 %

Tabulka 4 Vyhodnocení otázky č. 1 PO

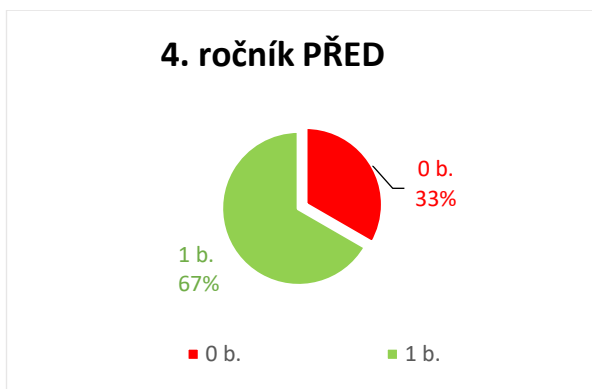
Tabulka č. 4 ukazuje, že z žáků 4. ročníku v didaktickém testu po projektové výuce získalo 1 bod 17 % žáků Plný počet bodů, tj. 2 body, po projektové výuce v didaktickém testu získalo 83 % žáků. Žáci 5. ročníku byli v řešení této otázky úspěšnější než žáci 4. ročníku. V 5. ročníku získali všichni žáci plný počet bodů, tj. 2 body, tedy 100 %.

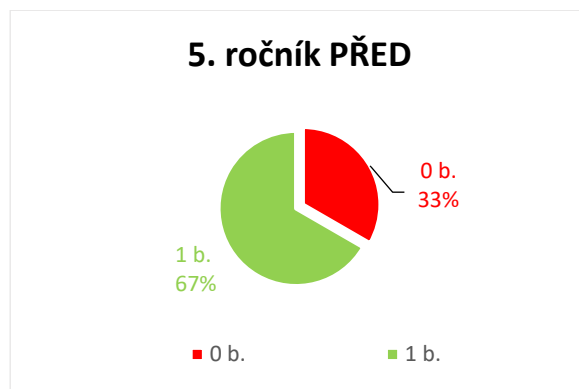
Graf č. 8 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 1

Graf č. 8 ukazuje porovnání správných odpovědí v otázce č. 1 před a po projektové výuce. Z grafu je nám známo, že 4. ročník dosáhl po projektové výuce zlepšení. Před projektovou výukou ve 4. ročníku odpovědělo správně pouze 50 % žáků a po projektové výuce 83 %. Žáci 5. ročníku před projektovou výukou získali v otázce č. 1 67 % a po projektové výuce byla úspěšnost 100 %.

Položka č. 2 *Který z uvedených znaků patří obci Starovičky?*

Graf č. 9 Vyhodnocení otázky č. 2 PŘED 4. ročník

Graf č. 10 Vyhodnocení otázky č. 2 PŘED 5. ročník

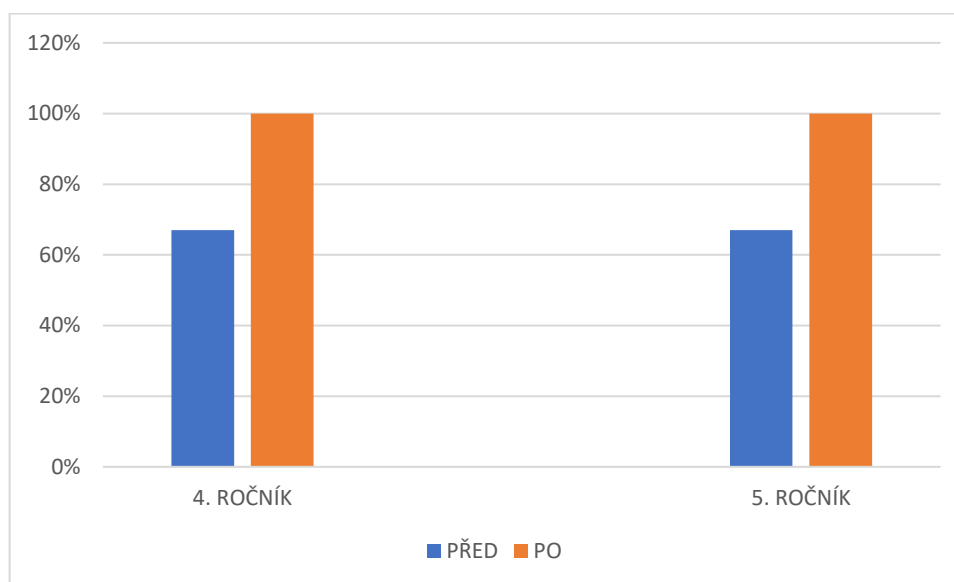
Žáci měli na výběr ze tří znaků. Graf č. 9 ukazuje, že výsledky ve 4. ročníku ani v 5. ročníku se neliší. Správnou odpověď ve 4. ročníku zodpovědělo 67 % žáků a chybnou odpověď označilo 33 % žáků ze 4. ročníku. Graf č. 10 ukazuje, že 67 % žáků z 5. ročníku zaznačilo správnou odpověď a 33 % žáků z 5. ročníku zaznačilo chybnou odpověď. Výsledky se v 4. a 5. ročníku v otázce č. 2 neliší. Žáci, kteří získali 0 bodů v testu, zaznačili za správnou odpověď státní znak České republiky, nikoli znak obce. Jednou z možností, ke které se

přikláníme, proč žáci učinili takové rozhodnutí, je, že měli vyvěšený státní znak ve třídě, kde probíhalo testování.

	Správné	Špatné	Úspěšnost v %
4. ročník	12	0	100 %
5. ročník	6	0	100 %

Tabulka 5 Vyhodnocení otázky č. 2 PO

Tabulka č. 5 ukazuje, že žáci ze 4. a 5. ročníku získali po projektové výuce v didaktickém testu 100 %. Žáci ze 4. a 5. ročníku v otázce č. 2 po projektové výuce dosáhli plný počet bodů.

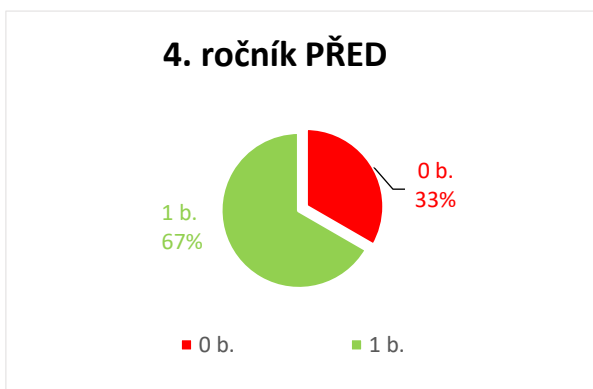

Graf č. 11 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 2

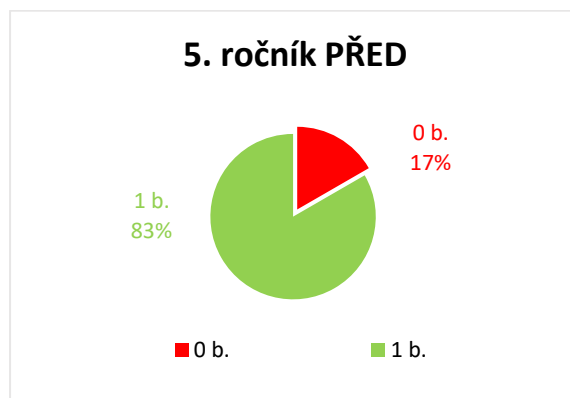
Graf č. 11 ukazuje porovnání správných odpovědí v otázce č. 2. Žáci 4. ročníku před projektovou metodou v didaktickém testu získali celkem 67 % za správně zodpovězenou otázku. Po projektové výuce získali žáci 4. ročníku 100 %. V 5. ročníku před projektovou metodou získali žáci 67 %. Po projektové metodě získali žáci 5. ročníku 100 %.

Položka č. 3 Kolik obyvatel má obec Starovičky? (Přibližně)

Graf č. 12 Vyhodnocení otázky č. 3 PŘED 4. ročník

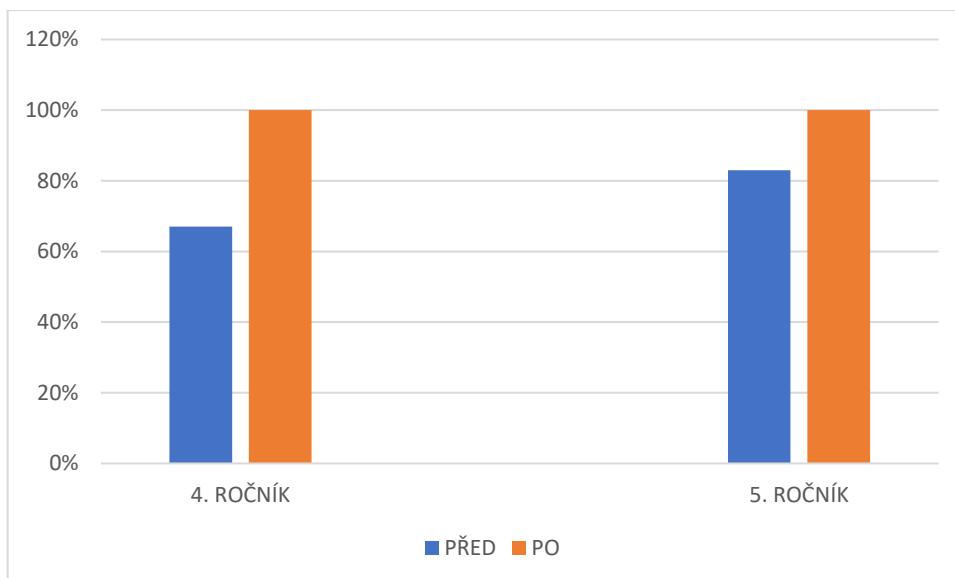
Graf č. 13 Vyhodnocení otázky č. 3 PŘED 5. ročník

Graf č. 13 ukazuje, že 83 % žáků z 5. ročníku zaznačilo správnou odpověď v počtu obyvatel. Neúspěšnost v 5. ročníku byla pouze 17 %. U správně zaznačené odpovědi žáci psali i přesný počet, avšak vždy nebyl přesný, ale odchylka nebyla velká. Graf č. 12 ukazuje, že žáci ze 4. ročníku zaznačili pouze v 67 % správnou odpověď a 33 % žáků ze 4. ročníku zaznačilo správnou odpověď. Proto v projektové výuce bude jeden z úkolů zjištění přesného počtu obyvatel. Toto zjištění nás povede k pečlivějšímu prozkoumání aktuálního počtu obyvatel ve Starovičkách.

	Správné	Špatné	Úspěšnost v %
4. ročník	12	0	100 %
5. ročník	6	0	100 %

Tabulka 6 Vyhodnocení otázky č. 3 PO

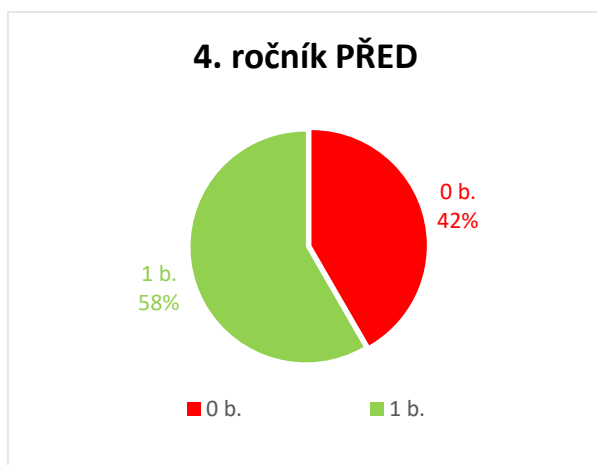
Tabulka č. 6 ukazuje, že po vyhodnocení didaktických testů získali žáci ze 4. a 5. ročníku v otázce č. 3 plný počet bodů (100 %).

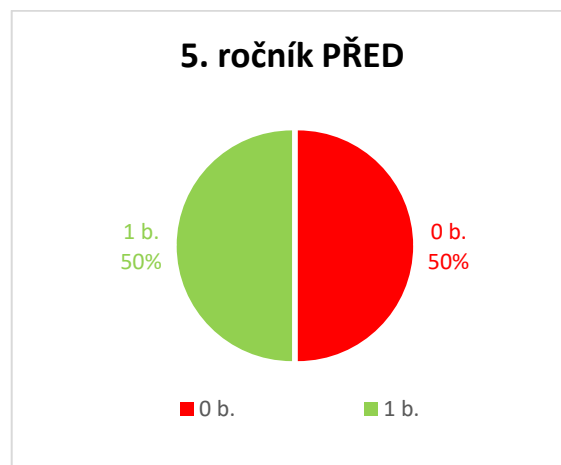
Graf č. 14 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 3

Graf č. 14 ukazuje porovnání správných odpovědí před projektovou výukou a po projektové výuce. Žáci 4. ročníku před projektovou výukou získali 67 % a po projektové výuce 100 %. Žáci v 5. ročníku před projektovou výukou získali 83 % a po projektové výuce celkem 100 %. V obou ročnících po projektové výuce jsme zaznamenali zlepšení.

Položka č. 4 *Který vodní tok protéká obcí Starovičky? Správnou odpověď zakroužkuj.*

Graf č. 15 Vyhodnocení otázky č. 4 PŘED 4. ročník

Graf č. 16 Vyhodnocení otázky č. 4 PŘED 5. ročník

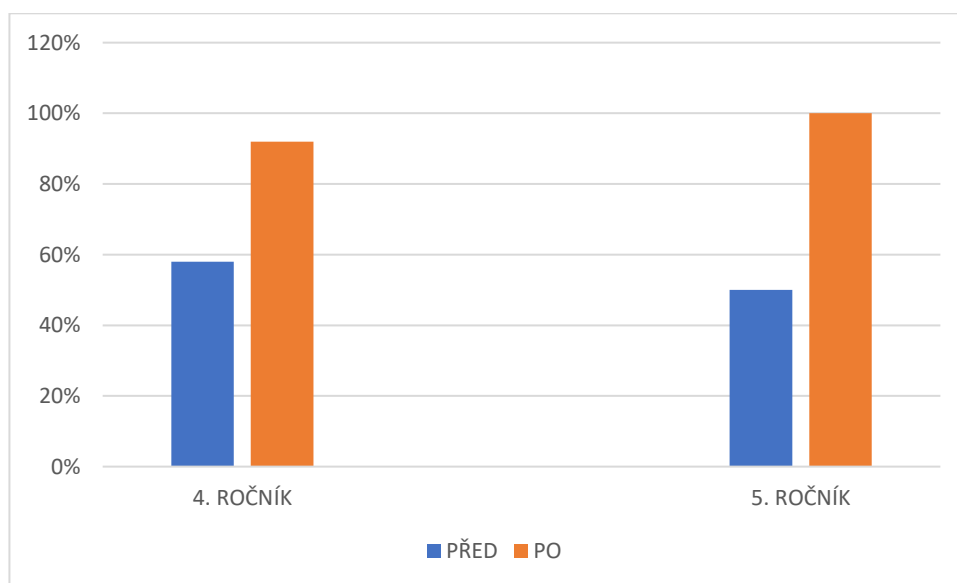
Graf č. 15 ukazuje, že 58 % žáků ze 4. ročníku zná a 42 % nezná vodní tok protékající obcí Starovičky, což považujeme za nedostačující. Nejčastější chybnou položku, kterou kroužkovali, byla Dyje. Graf č. 16 ukazuje výsledky z 5. ročníku, které byly překvapující.

Pouze polovina dotazovaných žáků zaznačila správnou odpověď, tj. 50 %. Stejně tak jako ve 4. ročníku tuto znalost považujeme za nedostačující.

	Správné	Špatné	Úspěšnost v %
4. ročník	11	1	92 %
5. ročník	6	0	100 %

Tabulka 7 Vyhodnocení otázky č. 4 PO

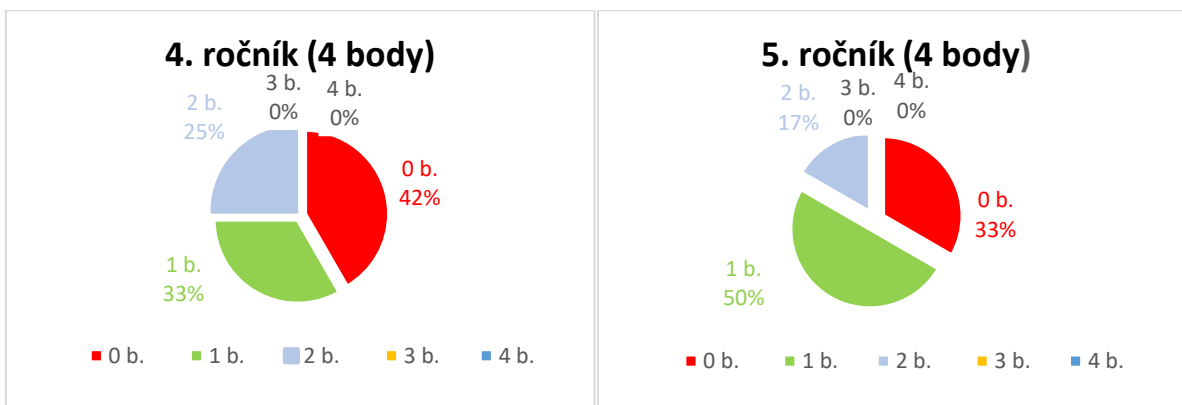
Tabulka č. 7 ukazuje, že ve 4. ročníku zaznačilo správnou odpověď po projektové výuce celkem 11 žáků, tj. 92 %. Špatnou odpověď zaznačil pouze jeden žák ze 4. ročníku. V 5. ročníku zaznačili správnou odpověď všichni žáci. Celkový úspěch po projektové výuce v 5. ročníku byl 100 %.

Graf č. 17 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 4

Graf č. 17, ukazuje porovnání správných odpovědí v otázce č. 4 před projektovou výukou a po projektové výuce. Žáci 4. ročníku před projektovou výukou získali 58 % a po projektové výuce 92 %. U žáků 5. ročníku vidíme velké zlepšení po projektové výuce. Před projektovou výukou získali žáci 5. ročníku pouze 50 % a po projektové výuce získali 100 %.

Položka č. 5 Pojmenuj památky, které vidíš na obrázcích.

Graf č. 18 Vyhodnocení otázky č. 5 PŘED, 4. ročník

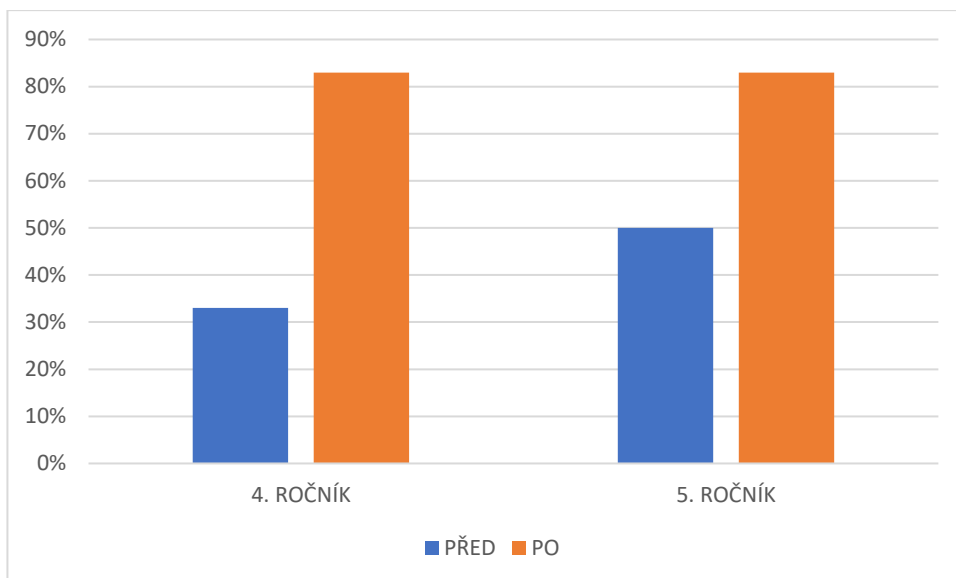
Graf č. 19 Vyhodnocení otázky č. 5 PŘED, 5. ročník

Grafy s č. 18 a 19 ukazují, velkou neúspěšnost žáků 4. i 5. ročníku v této testové položce před zahájením projektové výuky. Nula bodů získalo celkem 42 % žáků ze 4. ročníku a 33 % žáků z 5. ročníku, což považujeme za velký nedostatek vědění o místech, které se v příslušné obci nachází. Některé památky, které se objevují v didaktickém testu, se nachází poblíž školy. Proto se pokusíme v projektové výuce na tento celek více zaměřit. Jeden bod ve 4. ročníku získalo 33 % žáků, dva body získalo pouze 25 % žáků. Tři body a plný počet bodů, tj. 4 body ve 4. ročníku nezískal žádný z testovaných žáků. V 5. ročníku získalo 50 % žáků jeden bod. Dva body získalo 17 % žáků. A stejně tak jako ve čtvrtém ročníku tři body a čtyři body v 5. ročníku nezískal žádný žák. V testech se objevovaly jednoslovné odpovědi, např. kostel, socha.

	4 ročník					5. ročník				
počet bodů	0 b.	1 b.	2 b.	3 b.	4 b.	0 b.	1 b.	2 b.	3 b.	4 b.
počet žáků	0	0	0	2	10	0	0	0	1	5
procenta	0 %	0 %	0 %	17 %	83 %	0 %	0 %	0 %	17 %	83 %

Tabulka 8 Vyhodnocení otázky č. 5 PO

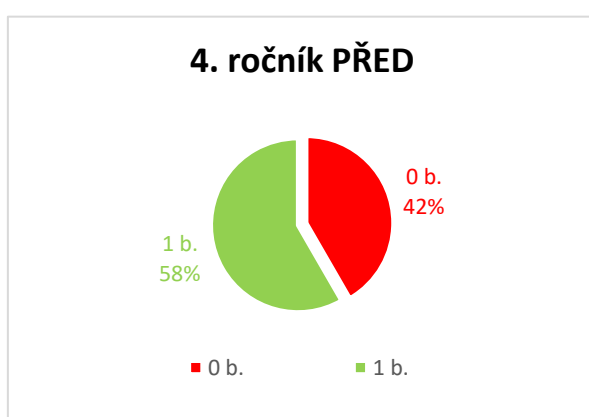
V tabulce č. 8 jsme zaznačili jednotlivé body, u kterých jsme zapsali úspěšnost žáků v didaktickém testu ve 4. a 5. ročníku. Tři body získalo v didaktickém testu celkem 17 % žáků ze 4. ročníku a plný počet bodů ve výstupním didaktickém testu získalo deset žáků ze 4. ročníku, tj. 83 %. V 5. ročníku získalo ve výstupním didaktickém testu celkem 5 žáků plný počet bodů, tj. 4 body. Pouze 17 % žáků z 5. ročníku získalo 1 bod.

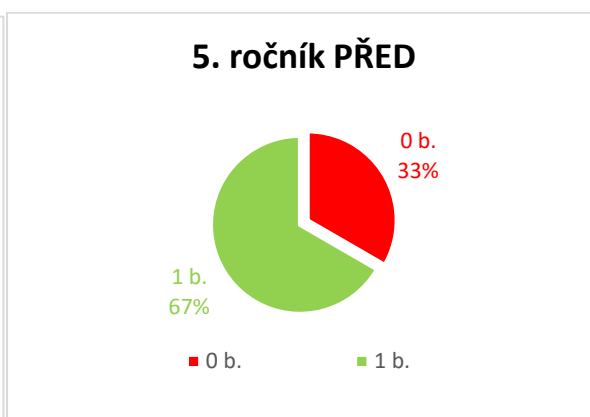
Graf č. 20 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 5

Graf č. 20 ukazuje porovnání správných odpovědí žáků 4. a 5. ročníku před projektovou výukou a po projektové výuce v otázce č. 5. Žáci 4. ročníku získali před projektovou výukou v didaktickém testu pouze 33 % a po projektové výuce získali žáci 4. ročníku celkem 83 %. V 5. ročníku získalo před projektovou výukou v didaktickém testu celkem 50 % žáků a po projektové výuce získalo 83 % žáků z 5. ročníku. V obou třídách je zaznamenáno zlepšení.

Položka č. 6 Jak se jmenuje místní rybník?

Graf č. 21 Vyhodnocení otázky č. 6 PŘED, 4. ročník

Graf č. 22 Vyhodnocení otázky č. 6 PŘED 5. ročník

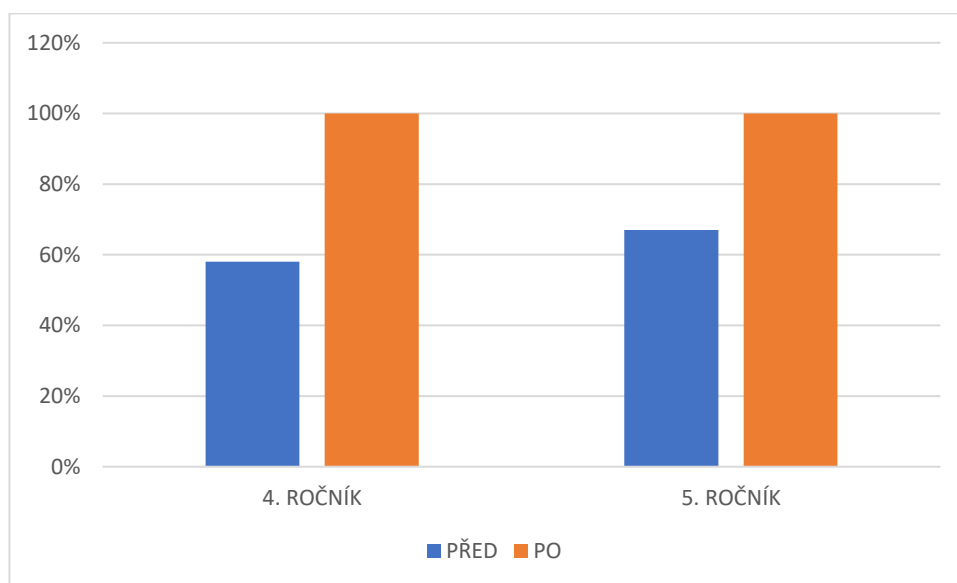
Graf č. 21 ukazuje, že pouhých 58 % žáků ze 4. ročníku odpovědělo v didaktickém testu před projektovou výukou přesný název místního rybníku a 42 % žáků ze 4. ročníku nezapsalo

odpověď žádnou. Graf č. 22, ukazuje, že v 5. ročníku správně odpovědělo 67 % žáků a chybnou odpověď zaznamenalo 33 % žáků z 5. ročníku. I z následující otázky je vidno, že žáci toho příliš nevědí o místní přírodě. V projektu se na toto téma více zaměříme.

	Správné	Špatné	Úspěšnost v %
4. ročník	12	0	100 %
5. ročník	6	0	100 %

Tabulka 9 Vyhodnocení otázky č. 6 PO

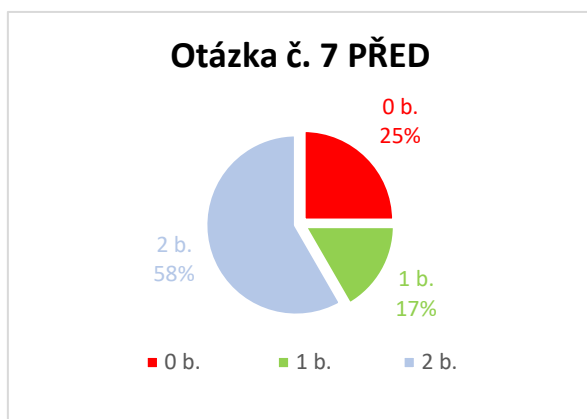
Tabulka č. 9 ukazuje vyhodnocení otázky č. 6 v didaktickém testu po projektové výuce. V obou ročnících získali žáci 100 %.

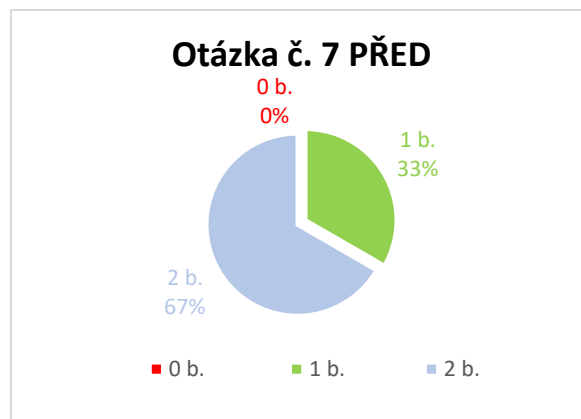
Graf č. 23 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 6

Graf č. 23 ukazuje porovnání správných odpovědí v otázce č. 6. V obou ročnících vidíme velké zlepšení. Úspěšnost žáků ve 4. ročníku před projektovou výukou byla 58 % a po projektové výuce byla úspěšnost žáků 4. ročníku 100 %. V 5. ročníku byla úspěšnost 67 % před projektovou výukou a po projektové výuce byla úspěšnost žáků 5. ročníku 100 %.

Položka č. 7 *Zakroužkuj a vyznač na časové ose správné století, ve kterém byla první písemná zmínka o obci.*

Graf č. 24 Vyhodnocení otázky č. 7 PŘED, 4. ročník

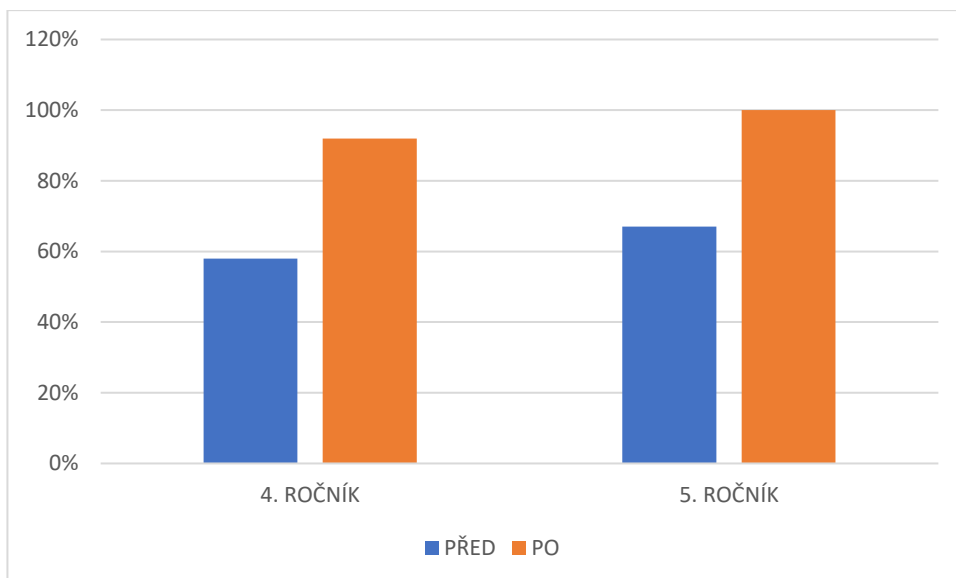
Graf č. 25 Vyhodnocení otázky č. 7 PŘED, 5. ročník

Graf č. 24 ukazuje, že 58 % žáků 4. ročníku zaznačilo správnou odpověď, ve kterém století byla první písemná zmínka o obci, a následně žáci správně zaznačili označený číselný údaj na číselné ose. Dále jeden bod získalo 17 % žáků ze 4. ročníku a nula bodů, tj. 25 %. Graf č. 25 ukazuje, že žáci 5. ročníku v 67 % odpovídali správně, získali celkem 2 body. 1 bod získalo 33 % žáků z 5. ročníku a 0 bodů v 5. ročníku nezískal žádný žák.

počet bodů	4. ročník			5. ročník		
	0 b.	1 b.	2 b.	0 b.	1 b.	2 b.
počet žáků	0	1	11	0	0	6
procenta	0 %	8 %	92 %	0 %	0 %	100 %

Tabulka 10 Vyhodnocení otázky č. 7 PO

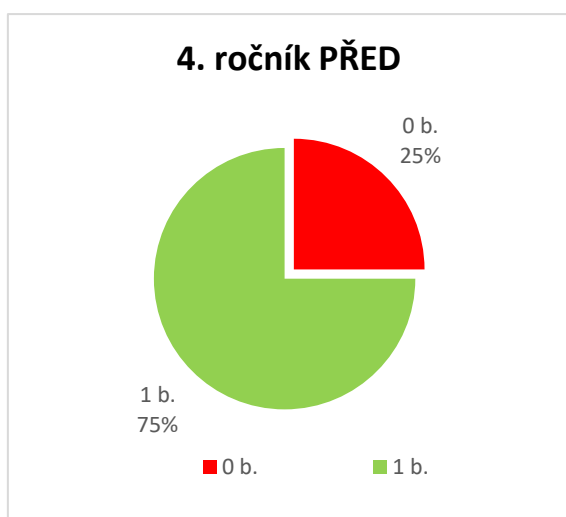
Tabulka č. 10 ukazuje vyhodnocení otázky č. 7 po projektové výuce ve 4. a 5. ročníku. Celkem 11 žáků ze 4. ročníku získalo plný počet bodů, tj. 2 body (92 %). Pouze jediný žák ve 4. ročníku získal 1 bod. V 5. ročníku po projektové výuce byla úspěšnost v otázce č. 7 100 %.

Graf č. 26 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 7

Graf č. 26 ukazuje porovnání správných odpovědí v otázce č. 7 u žáků 4. a 5. ročníku. Ve 4. ročníku v didaktickém testu před projektovou výukou správně odpovědělo 58 % žáků a po projektové výuce 92 % žáků. V 5. ročníku před projektovou výukou v didaktickém testu získali žáci celkem 67 % a po projektové výuce ve vyhodnoceném didaktickém testu získali 100 %.

Položka č. 8 *Vyber správnou odpověď. Místní kostel je zasvěcen.*

Graf č. 27 Vyhodnocení otázky č. 8 PŘED, 4. ročník

Graf č. 28 Vyhodnocení otázky č. 8 PŘED, 5. ročník

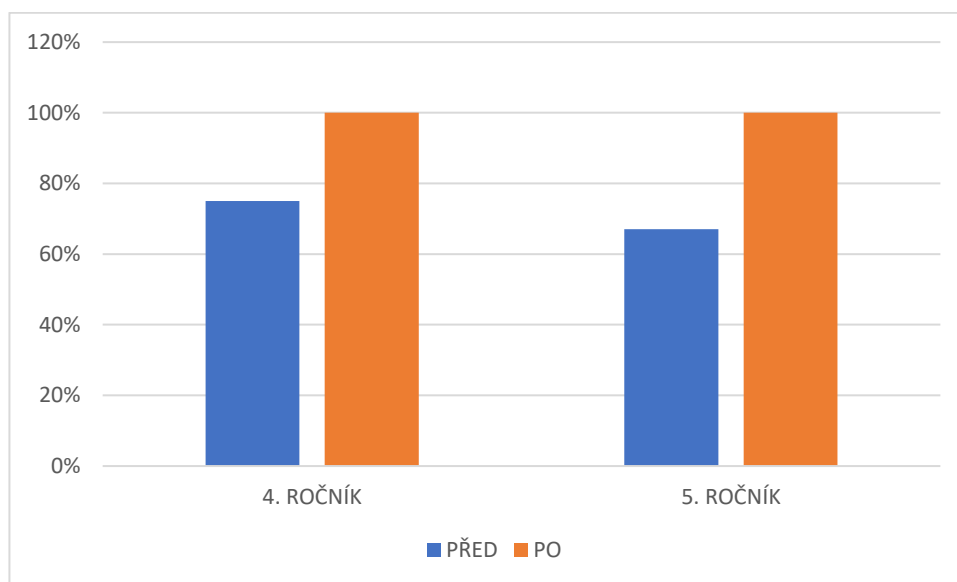

Graf č. 27 ukazuje, že testová položka č. 8 v didaktickém testu u žáků 4. ročníku byla ze 75 % zvolených odpovědí úspěšná. Pouhých 25 % žáků ze 4. ročníku zaznačilo chybný údaj. Graf č. 28 ukazuje, že v 5. ročníku už procenta se správnou odpovědí klesala. Správně odpovědělo pouze 67 % žáků a chybně 33 % žáků z 5. ročníku.

	Správné	Špatné	Úspěšnost v %
4. ročník	12	0	100 %
5. ročník	6	0	100 %

Tabulka 11 Vyhodnocení otázky č. 8 PO

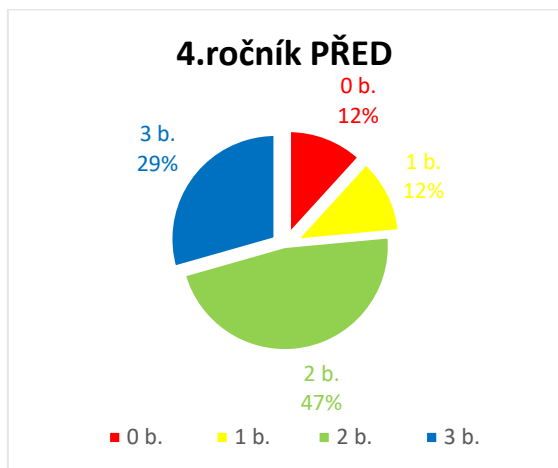
Tabulka č. 11 ukazuje, že úspěšnost v didaktickém testu po projektové výuce v otázce č. 8 byla ve 4. a 5. ročníku 100 %.

Graf č. 29 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 8

Graf č. 29 ukazuje porovnání správných odpovědí před projektovou výukou a po projektové výuce ve 4. a 5. ročníku. Úspěšnost ve 4. ročníku před projektovou výukou byla 75 % a po projektové výuce 100 %. Úspěšnost v 5. ročníku před projektovou výukou byla 67 % a po projektové výuce 100 %.

Položka č. 9 Jak dobře znáš místní firmy? Spoj název firmy s produktem, který daná firma vyrábí.

Graf č. 30 Vyhodnocení otázky č. 9 PŘED, 4. ročník

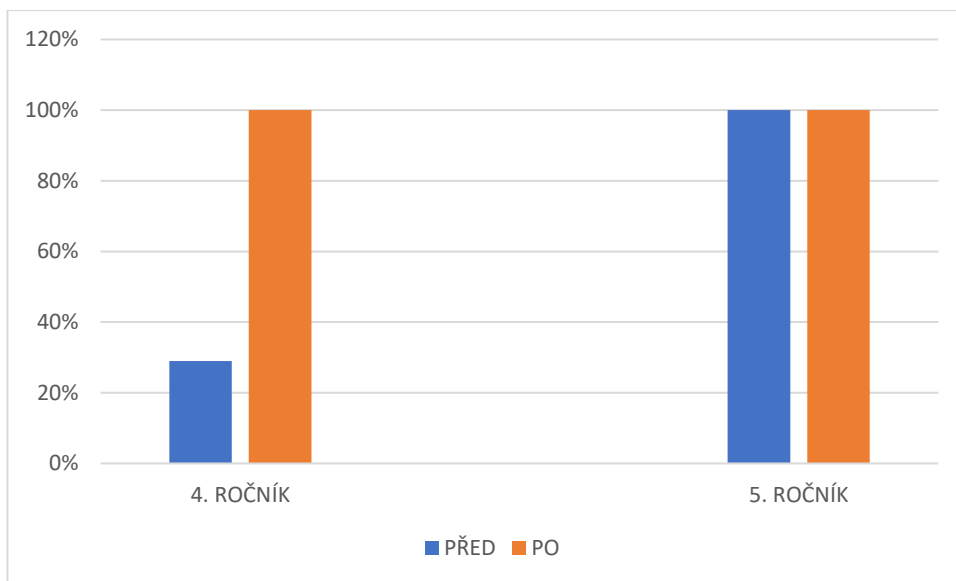
Graf č. 31 Vyhodnocení otázky č. 9 PŘED, 5. ročník

Graf č. 30 ukazuje, že celkového počtu ve 4. ročníku dosáhlo pouze 29 % žáků. Dva body získalo 47 % žáků ze 4. ročníku. Jeden bod získalo 12 % žáků ze 4. ročníku, dva body 47 % žáků a nula bodů získalo 12 % žáků ze 4. ročníku. Graf č. 31 ukazuje vyhodnocení žáků 5. ročníku v testové položce č. 9. Úspěšnost ve vstupním didaktickém testu v testové položce č. 9 byla u žáků 5. ročníku 100 %.

	4 ročník				5. ročník			
počet bodů	0 b.	1 b.	2 b.	3 b.	0 b.	1 b.	2 b.	3 b.
počet žáků	0	0	0	12	0	0	0	6
procenta	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	0 %	100 %

Tabulka 12 Vyhodnocení otázky č. 9 PO

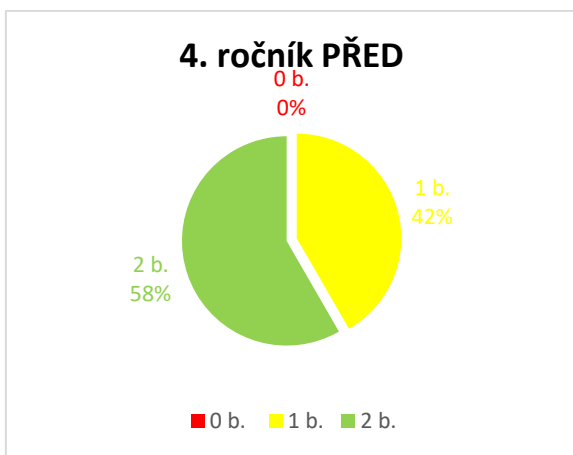
Tabulka č. 12 ukazuje bodové ohodnocení didaktického testu v otázce č. 9 po projektové výuce u žáků 4. a 5. ročníku. Žáci 4. ročníku po projektové výuce získali celkem 100 %. Stejného výsledku dosáhli i žáci 5. ročníku, tj. 100 %.

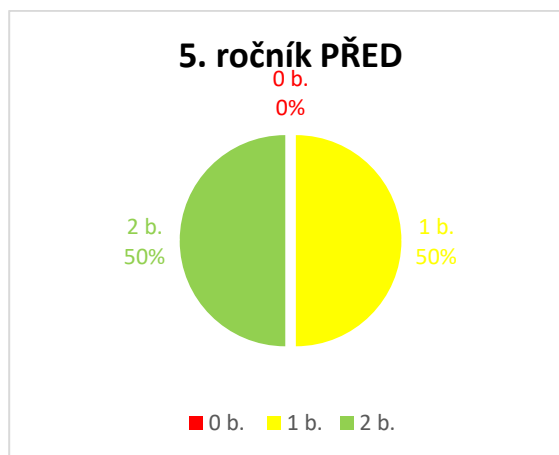
Graf č. 32 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 9

Graf č. 32 ukazuje porovnávání správných odpovědí 4. a 5. ročníku v otázce č. 9 před projektovou výukou a po projektové výuce. Úspěšnost ve 4. ročníku před projektovou výukou byla pouhých 29 % a po projektové výuce byla úspěšnost 100 %. Úspěšnost v 5. ročníku byla před projektovou výukou i po projektové výuce 100 %.

Položka č. 10 Zakroužkuj, kdo stojí v čele obci? Na linku napiš jeho jméno.

Graf č. 33 Vyhodnocení otázky č. 10 PŘED, 4. ročník

Graf č. 34 Vyhodnocení otázky č. 10 PŘED, 5. ročník

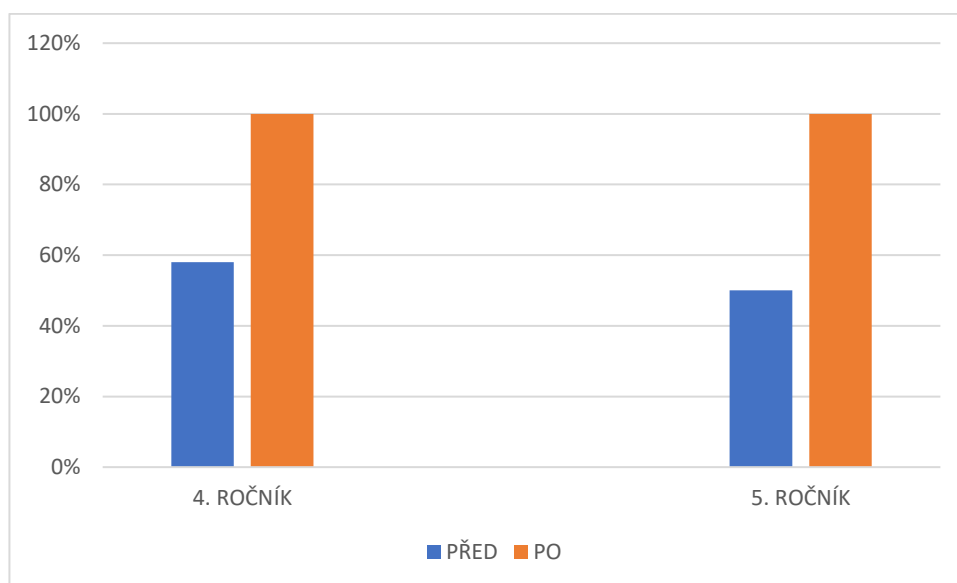
Graf č. 33 ukazuje, že více jak polovina žáků, tj. 58 %, ze 4. ročníku odpovědělo na testovou otázku č. 10 správně. Jeden bod získalo 42 % žáků ze 4. ročníku. Graf č. 34 ukazuje výsledky vstupního didaktického testu v 5. ročníku v testové položce č. 10. Polovina žáků, tj.

50 % z 5. ročníku získalo plný počet bodů, tj. 2 body. Druhá polovina, tj. 50 % žáků, z 5. ročníku získalo 1 bod. Ve 4. a 5. ročníku nezískal žádný žák 0 bodů.

	4. ročník			5. ročník		
počet bodů	0 b.	1 b.	2 b.	0 b.	1 b.	2 b.
počet žáků	0	0	12	0	0	6
procenta	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %

Tabulka 13 Vyhodnocení otázky č. 10 PO

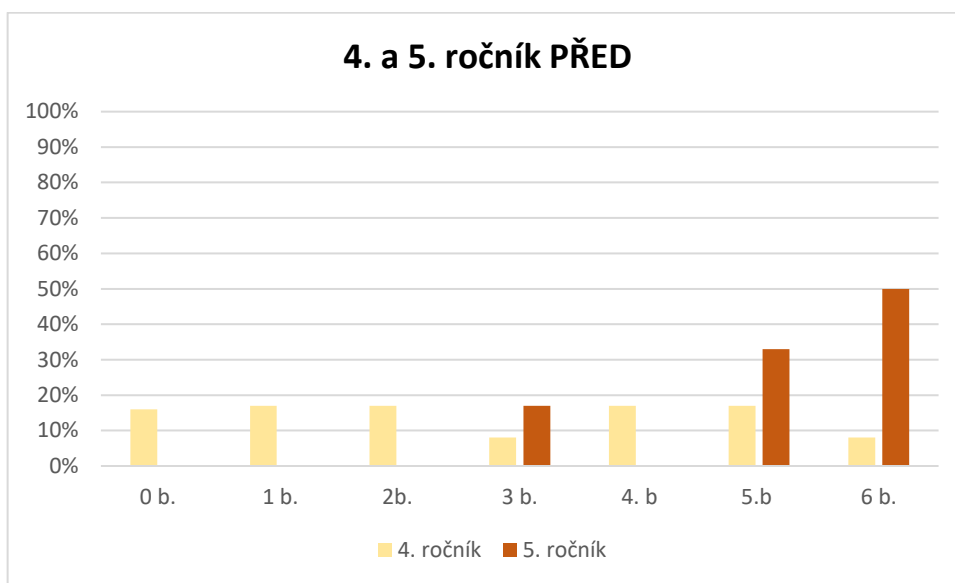
Tabulka č. 13 ukazuje vyhodnocení otázky č. 10 po projektové výuce ve 4. a 5. ročníku. Úspěšnost ve 4. a 5. ročníku byla po projektové výuce 100 %.

Graf č. 35 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 10

Graf č. 35 ukazuje porovnání správných odpovědí v otázce č. 10 ve 4. a 5. ročníku. Úspěšnost ve 4. ročníku před projektovou výukou v didaktickém testu byla 58 %. Po projektové výuce byla úspěšnost 100 %. V 5. ročníku byla úspěšnost v didaktickém testu před projektovou výukou 50 % a po projektové výuce 100 %. V obou ročnících zaznamenáváme zlepšení.

Položka č. 11 *Zaznač na mapě následující místa.*

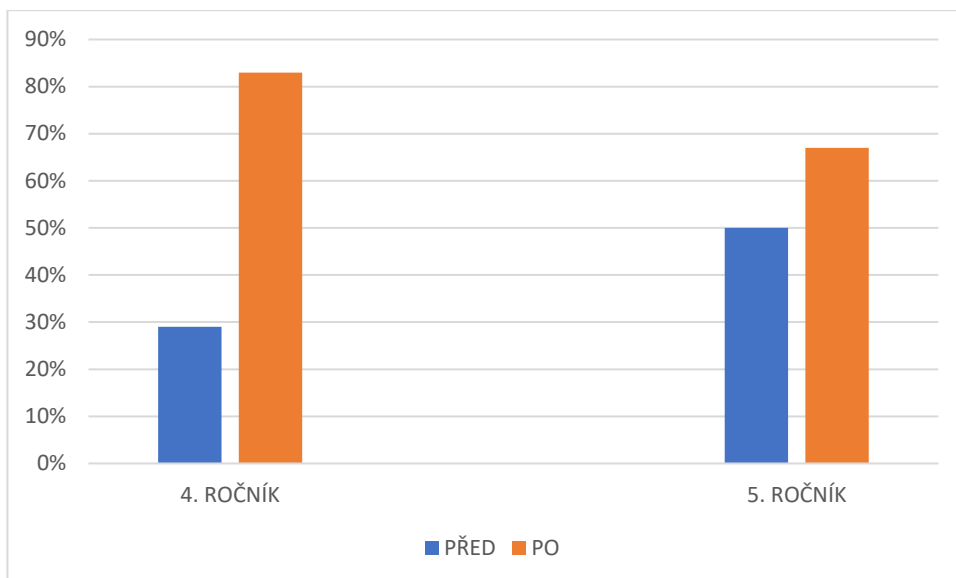
Graf č. 36 Vyhodnocení otázky č. 11 PŘED, 4. a 5. ročník

Graf č. 36 ukazuje, že zaznačení míst do slepé mapy Staroviček žákům dělalo problém. Nejvyššího počtu bodů dosáhlo pouze 8 % žáků ze 4. ročníku. Z 5. ročníku dosáhlo plného počtu celkem 50 % žáků. Ve 4. ročníku získalo 0 bodů 16 % žáků, 1 bod 17 % žáků, 2 body 17 % žáků, 3 body 8 % žáků, 4 body 17 % žáků, 5 bodů 17 % žáků. V 5. ročníku získalo 3 body 17 % žáků, 5 bodů 33 % žáků.

	4 ročník							5. ročník						
počet bodů	0 b.	1 b.	2 b.	3 b.	4 b.	5. b	6 b.	0 b.	1 b.	2 b.	3 b.	4 b.	5 b.	6 b.
počet žáků	0	0	0	0	0	2	10	0	0	0	0	0	2	4
procenta	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	17 %	83 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	33 %	67 %

Tabulka 14 Vyhodnocení otázky č. 11 PO

Tabulka č. 14 ukazuje vyhodnocení otázky č. 11 po projektové výuce. Ve 4. ročníku získalo 5 bodů 17 % žáků, 6 bodů 83 % žáků. V 5. ročníku získalo 5 bodů 33 % žáků a 6 bodů 67 % žáků.

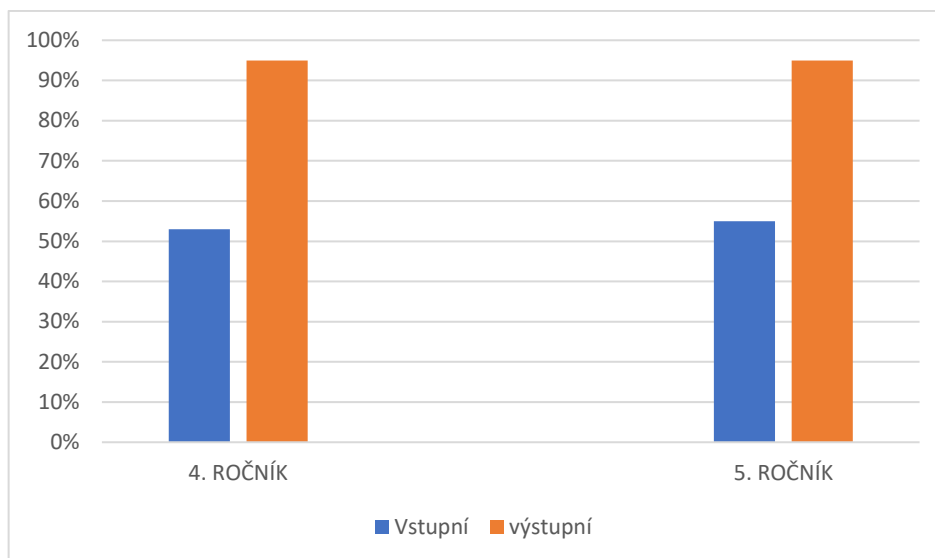

Graf č. 37 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 11

Graf č. 37 ukazuje porovnání správných odpovědí v otázce č. 11. Ve 4. ročníku před projektovou výukou dosáhlo plného počtu v didaktickém testu pouze 25 % žáků. Po projektové výuce získalo plný počet bodů v didaktickém testu celkem 83 % žáků. Ve 4. ročníku pozorujeme velké zlepšení po projektové výuce. V 5. ročníku plného počtu bodů před projektovou výukou dosáhlo celkem 50 % žáků. Plného počtu bodů, tj. 6 bodů, po projektové výuce získalo v 5. ročníku 67 % žáků. V 5. ročníku pozorujeme zlepšení jen o pouhých 17 %.

6.5 Celkové vyhodnocení didaktického testu

Vyhodnocení celkové úspěšnosti žáků před zahájením projektové výuky a po skončení projektové výuky jsme zaznačil do následujícího grafu.

Graf č. 38 Průměr 4. a 5 ročníku

Graf č. 38 ukazuje, že žáci 4. ročníku při vstupním didaktickém testu dosáhli 58 % průměrné úspěšnosti. Po skončení projektové výuky a ověření znalostí žáků dosáhl 4. ročník 95 % průměrné úspěšnosti. V 5. ročníku při vstupním testu byla průměrná úspěšnost 55 %. Po skončení byla průměrná úspěšnost žáků 5. ročníku stejná jako u žáků 4. ročníku, tedy 95 %.

V příloze přidáváme naskenované didaktické testy. Jeden didaktický test náhodně vybraný před projektovou výukou a druhý didaktický test náhodně vybraný po projektové výuce.

7 POTVRZENÍ PŘEDPOKLADŮ A SHRNUÍ VÝSLEDKŮ

V poslední kapitole si shrneme stanovené předpoklady, zda se potvrdily či nepotvrdily. Dále shrneme výzkumné šetření a zamyslíme se nad tím, zda se projektová metoda ověřila, či nikoli.

Předpoklad 1: Předpokládáme, že projektová výuka se osvědčí jako vhodná organizační forma k získávání vědomostí o obci Starovičky.

Z vyhodnocených jednotlivých položek vyplývá, že projektová metoda se osvědčila jako vhodná organizační forma ve výuce. Žáci při ověřování znalostí po skončení projektové výuky dosáhli v obou třídách 95 % z celkově získaných bodů. Proto považujeme tento předpoklad 1 za platný.

Předpoklad 2: Předpokládáme, že žáci 5. ročníku získají lepší vyhodnocení výstupního didaktického testu než žáci 4. ročníku.

Vyhodnocování didaktického testu ukázalo, že žáci 4. a 5. ročníku získali po vyhodnocení vstupního didaktického testu celkem 95 %, tedy stejné vyhodnocení. Proto předpoklad 2 považujeme za neplatný.

Předpoklad 3: Předpokládáme, že chlapci budou úspěšnější než dívky.

Vyhodnocování didaktického ukázalo, že chlapci byli úspěšnější než dívky. Chlapci získali při vyhodnocování didaktického testu celkem 67 % a dívky pouhých 34 %. Proto předpoklad 3 považujeme za platný.

Předpoklad 4: Předpokládáme, že na otázku č. 2 odpoví všichni žáci správně.

Vyhodnocováním výstupního didaktického testu jsme zjistili, že na otázku č. 2 odpověděli žáci 4. a 5. ročníku správně. Proto považujeme tento předpoklad 4 za platný.

Vyhodnocení výsledků z výzkumného šetření nám ukázalo, že využití projektové výuky je efektivní při získávání nových vědomostí i dovedností. Zjistili jsme, že projektová výuka je pro žáky zábavná a atraktivní. V projektové výuce žáci nevnímají tak intenzivně proces učení a získávají více vědomostí i zkušeností a snaží se najít společné řešení, které vychází z celku skupiny, ve které se žák nachází.

PRAKTICKÁ ČÁST

8 CHARAKTERISTIKA NAVRŽENÉHO PROJEKTU

Vytvořený projekt byl navržen pro žáky 4. a 5. ročníku základní školy Starovičky. Jelikož je projekt koncipován na obci Starovičky, v budoucnu může být pomocnou oporou pro výuku nebo zrealizování projektu o místu, kde žáci bydlí, o obci Starovičky.

V projektové výuce bude použito průběžné formativní hodnocení ze strany učitele. Žáci budou mít k dispozici hodnotící kartu (viz příloha), kterou vždy po projektové hodině vyhodnotí. K pořizování fotografií žáci využili své mobilní telefony. Dále jsme využívali dataprojektor a interaktivní tabuli.

Projekt nese název „Máme rádi Starovičky“, proto výstupem projektové výuky žáků 4. a 5. ročníku budou vyrobené žákovské plakáty, které následně odprezentují mladším spolužákům. Původně byla prezentace plakátů směřována i na rodiče a rodinné příslušníky zúčastněných žáků. Bohužel kvůli nelepšící se situaci ohledně nemoci Covid – 19 byl vydán zákaz vstupu cizích osob na půdu školy z důvodu šíření nemoci.

Zhotovené plakáty žáci 4. a 5. ročníku vystaví ve vestibulu školy, aby si spolužáci mohli plakáty detailněji prohlédnout. Po nějakém čase a domluvě s paní knihovnicí vystavíme plakáty i v místní knihovně, která je součástí školy Starovičky, aby plakáty viděla i širší veřejnost.

8.1 Návrh projektu

Název projektu: „Máme rádi Starovičky“
Typ projektu: Podle délky: střednědobý Podle prostředí: kombinace školního a mimoškolního prostředí Podle počtu zúčastněných: společný (třídní) Podle organizace: mezipředmětový Podle informačních zdrojů: volný Podle účelu: problémový, směřující k získání nových informací Podle navrhovatele: uměle připravený
Smysl projektu Zábavným a zajímavým způsobem poznat okolí svého bydliště. Zvládnout a utřídit informace o místě, kde bydlí. Vytvořit plakát a vědomostní hru o různých zajímavostech, které se žáci v průběhu projektu dozvědí.

Kognitivní: - Žáci navrhnou časový plán a organizaci činností   - Plánují postupy výroby plakátu a hry   - Popíší způsob, jak získali informace   - Získané informace roztrídí a interpretují   - Uspořádají informace do logického sledu   - Diskutují o vzhledu titulní strany pro vědomostní hru „Máme rádi Starovičky“
Afektivní: - Žáci pracují zodpovědně a uvědoměle na vlastní práci a přidělených úkolech   - Aktivně se zapojují do aktivit   - Plní úkoly podle plánu
Psychomotorické: - Vyrobit jednotlivé karty /lepení, stříhání, krasopis, kresba, umístění do prostoru   - Dodržení správných návyků při psaní   - Manipulují s materiály tak, aby je nepoškodili
Sociální: - Všichni spolupracují   - Komunikují s určenými osobami podle společenských norem   - Rozdělí se do skupin   - Vzájemně oceňují průběžné výsledky   - Jsou schopni diskutovat a svolit ke kompromisu
Způsob hodnocení   - Průběžné hodnocení každé hodiny
Organizace: Žáci pracují individuálně nebo ve dvojicích či jako zvolená skupina. Pracují ve třídě i mimo školu (po vyučování). Získané informace projektují vždy na začátku projektové hodiny (předem určené)
Vzdělávací oblasti   <i>Jazyk a jazyková komunikace</i>   – komunikační a slohová výchova (porozumění i náročnějším textům, reprodukce obsahu sdělení a zapamatování si podstatných fakt, správné vedení dialogu, rozhovoru, apod.)   – jazyková výchova (rozlišování spisovných a nespisovných výrazů a tvarů, psaní velkých písmen, i/y po obojetných souhláskách, rozšiřování slovní zásoby, vnímání jazyka jako prostředku k předávání a uchování informací)   <i>Matematika a její aplikace</i>   - vyhledávání, sbírání a třídění dat   - zpracování získaných číselných informací

- efektivní využití pravítka jako nástroje pro tvorbu nadpisů, rámečků

Člověk a jeho svět

- regionální učivo o obci
- tolerování odlišností spolužáků
- dodržování pravidel pro soužití
- práce s časovými údaji

Informační a komunikační technologie

- využití jednoduchých cest při vyhledávání informací na internetu
- komunikace pomocí internetu
- práce s obrázkem, fotografií

Člověk a svět práce

- tvorba herních karet, dílčí práce při její tvorbě

Umění a kultura

- výtvarná výchova (výroba herních karet)

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- zvládání vlastního chování
- pozitivní postoj k sobě a druhým

Výchova demokratického občana

- přijímání zodpovědnosti za své činy
- hledání kompromisu
- nalézání sebedůvěry, sebeúcty, samostatnosti a angažovanosti

Mediální výchova

- rozvíjení komunikačních schopností, zvláště při veřejném vystoupení
- využití vlastních schopností v týmové práci

Klíčové kompetence:

kompetence k učení – žáci si vybírají a využívají vhodné způsoby a prostředky ke zpracování zadaného úkolu; vyhledávají a třídí dostupné informace

kompetence k řešení problémů – žáci vyhledávají vhodné informace a také si pomocí osvědčených postupů ověřují jejich správnost tak, aby byl úkol co nejlépe zpracován

kompetence komunikativní – žáci využívají komunikační a informační prostředky ke zpracování jejich úkolu; vhodně formulují své nápady, myšlenky a vědomosti

kompetence sociální a personální – žáci účinně spolupracují v dané skupině, domlouvají se mezi sebou a navzájem se respektují; každý žák se podílí na vytvoření příjemné atmosféry při práci ve skupině

kompetence občanské – žáci oceňují historické dědictví města a jsou seznámeni s tím, v jakém životním prostředí žijí

kompetence pracovní – žáci používají bezpečně, vhodně a účinně materiály, které potřebují při zpracovávání úkolu

Výstupy:

- žáci umí zaznačit ve slepé mapě obce trasu na určené místo
- žáci pojmenují významné osobnosti obce
- žáci pojmenují historické památky obce
- žáci dodržují zásady bezpečného chování vůči sobě i ostatním
- žáci dodržují zásady správného chování v komunikaci s dospělými lidmi
- na základě získaných informací vytvoří plakát o obci Starovičky
- na základě získaných informací vytvoří vědomostní hru „Máme rádi Starovičky“

8.2 Realizace projektu

1. Projektová hodina (45 minut – 1 vyučovací hodina)

Metody:

- slovní – myšlenková mapa (brainstorming)
- názorně – demonstrační – motivační video o obci Starovičky

Pomůcky: balicí papír, fix, záznamový arch - pracovní list

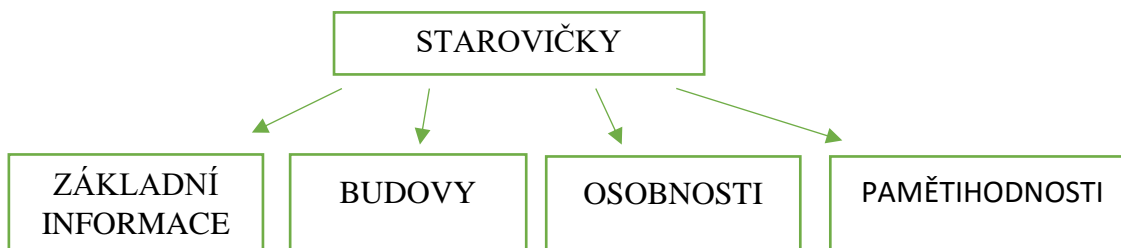
Úvodní část

Motivace:

Motivační video: <https://www.youtube.com/watch?v=UOVk2YyFRtk>

„Sedneme si do kruhu na koberec a vytvoříme společně myšlenkovou mapu.“

Uprostřed balicího papíru mám napsáno „STAROVIČKY“

Otázky:

„Co tě napadne pod názvem Starovičky?“

Které zde máme památky?

Kolik tu žije obyvatel?

Kdo stojí v čele naší obce?

Kdy byla založena naše škola?

Protéká obcí Starovičky potok, řeka?

Myšlenkovou mapu učitel vyvěsí ve třídě na nástěnkou.

Hlavní část:

Učitel rozdělí žáky do skupin. V každé skupině budou 4 žáci (podle počtu i 5 – máme ve třídě žákyni s IVP). Žáky učitel rozdělí tak, aby si každá skupina byla výkonnostně rovna. Zvolená skupina si vylosuje téma, které bude zpracovávat:

1. Památky – kostel, rozhledna, sochy, tank, boží muka
2. Obecní úřad – počet obyvatel, starosta, osobnosti, zajímavosti
3. Místní firmy, spolky, zajímavosti
4. Příroda – potok, rybník, zajímavosti

Každá skupina bude shromažďovat informace v podobě domácí přípravy – vycházky. Žáci budou mít za úkol zjistit co nejvíce informací ohledně vylosovaného tématu.

Učitel žáky upozorní na důležitost fotografování, sběr informačních letáčků, použití internetu a rozhovory s místními lidmi - starosta, místní historik, farář, ...)

Každá skupina dostane záznamový arch (pracovní list) s přidruženým názvem, na který bude sepisovat získané informace - viz příloha.

Závěr

Učitel zadá žákům, aby se v dané skupině domluvili na tom, jak budou pracovat. Připomene důležitost fotografování a sběru dat. V další hodině budeme s informacemi pracovat. Dále poučí žáky o zásadách správného společenského chování v komunikaci s dospělými.

2. Projektová hodina (2 vyučovací hodiny)

Metody:

- slovní – rozhovor
- názorně – demonstrační – pořízené fotografie
- praktické – výroba plakátů

Organizační formy:

- skupinová práce
- komunitní kruh - rozhovor

Pomůcky: získané materiály, PC, arch na poznámky

Úvod – komunitní kruh

Žáci se posadí do kruhu na koberec. Učitel se ptá, jak hodnotí domácí přípravu.

„Která místa, co jsi navštívil/a, se ti nejvíce líbila a proč?“

„Které budovy, místa ve vesnici jsi navštívil?“

„Co se ti na nich nejvíce líbilo a proč?“

„Byla zde místa, která jsi ještě nikdy nenavštívil/a? Pokud ano, která?“

„Která informace tě nejvíce zaujala, překvapila?“

Hlavní část

Návrh plakátu:

Učitel zavede rozhovor o tom, co by na plakátu nemělo chybět.

„Co myslíte, které materiály jsou důležité pro výrobu plakátu?“

„*Co musí plakát obsahovat?*“ – fotografie, popisky, mapy (zaznačení), stručné informace, zajímavosti

„*Důležité je, abychom namotivovali co nejvíce žáků k tomu, aby si zahráli naši vědomostní hru.*“

Žáci se rozdělí do stávajících skupin a posadí se do vytvořených „hnízd“ (skupina žáků sedí u jednoho stolu) a začnou tvořit ze získaných informací návrh plakátu.

Po konzultaci s učitelem se přesunou k realizaci plakátu.

Závěr

Žáci zhodnotí svou práci ve skupině. Každá skupina má k dispozici hodnotící kartu „*Jak jsme pracovali ve skupině*“ – viz příloha. Zhodnocení práce učitelem a komentář k sebehodnocení žáků.

3. Projektová hodina (2 vyučovací hodiny)

Pomůcky: papír A2 (plakáty), pastelky, nůžky, barevné fixy, lepidlo, vytištěné fotografie, návrhy plakátů, vytištěné slepé mapy Staroviček

Motivace – komunitní kruh

Žáci ve skupinách odprezentují návrh na tvorbu plakátu. Ostatní žáci mají možnost připomínek, které je napadnou (co udělat lépe, co nepovažují za podstatné, co tam chybí, přebývá). Učitel zhodnotí návrhy plakátů. Dále doplní, co by na plakátu nemělo chybět (nadpis, popisky, fotografie, slepá mapa Staroviček – zaznačení budov, památek, parku, rybníku, ...).

Závěr

Žáci zhodnotí skupinovou práci pomocí hodnotících karet. Učitel se vyjádří k sebehodnocení žáků. Učitel zhodnotí práci ve skupině.

4. Projektová hodina (2 vyučovací hodina) – prezentace projektu

Výroba vědomostní hry „Máme rádi Starovičky“

Pomůcky: nůžky, lepidla, papíry laminátor, laminovací fólie, PC

Motivace

Komunitní kruh – Učitel žáky vybízí k tomu, aby společně tvořili formulaci otázek do vědomostní hry:

*„Plakáty máme hotové, chválím vás. Všem se to moc povedlo. A abychom vytvořili vědomostní hru o Starovičkách, musíme nejdříve vymyslet několik otázek, na které se dá odpovědět jedním slovem. A tím vytvoříme první disciplínu, která se jmenuje „**Otázky a odpovědi.**“*

Například:

Který potok protéká Starovičkami?

Kdo stojí v čele obce?

Vytvořené otázky učitel vytiskne.

Druhá disciplína ponese název „**Bomba**“

Zde bude skupinka předem určených žáků laminovat obrázky, které po laminaci vystřihne.

Třetí disciplína se bude jmenovat „**Slepá mapa**“

Ve třetí disciplíně dá učitel žákům několik slov s tematikou obce Starovičky (kostel sv. Kateřiny, rozhledna U Obrázku, fotbalové hřiště, park, Štinkovka, obecní úřad, pošta, škola, tank). Předem zvolená skupina žáků bude mít za úkol vytvořit z daných slov přesmyčky. Učitel slepou mapu Staroviček zvětší a zalaminuje.

Hotové přesmyčky napíše zvolení žáci do tabulky v PC, kterou učitel vytiskne a zalaminuje.

Závěr

Na závěr učitel sdělí pravidla vědomostní hry „Máme rádi Starovičky“

Pravidla hry

Pomůcky ke hře – Bomba, přesýpací hodiny, figurka pro zaznačení místa ve slepé mapě

Hra je určena pro 2 a více hráčů

Hra se skládá ze tří disciplín:

1. **Otázky a odpovědi** – Žák si losuje otázky z klobouku. Cílem této disciplíny je zodpovědět co nejvíce otázek v časovém intervalu 30 s (přesýpací hodiny). Za každou správně zodpovězenou otázku získává bod (znak obce) – viz příloha.
2. **Bomba** – Žák má před sebou několik obrázků (obrázek je otočen směrem dolů) – jeho úkolem je, po dobu tikající bomby, otočit a správně pojmenovat obrázek, který uvidí. Za každý správně zodpovězený obrázek získává bod.
3. **Slepá mapa** – Žák si vylosuje jednu přesmyčku, kterou musí vyluštit. Pokud ji správně vyluští, začne se mu odpočítávat doba (přesýpací hodiny), kdy musí zaznačit na slepé mapě Staroviček místo, které mu vyšlo v přesmyčce. Pokud přesmyčku neuhádne, pokračuje další hráč.

Zhodnocení a kladení otázek učitele:

„Co tě nejvíce bavilo/ nebavilo na projektu a proč?“

„Co je pro tebe v tvé obci nejzajímavější?“

„Máš nějaký návrh, co bys chtěl v naší obci změnit? A co?“

Projektová hodina – prezentace projektu (1 vyučovací hodiny)

V poslední části projektového bloku žáci odprezentují své plakáty a vědomostní hru mladším ročníkům. Tímto je vyzve k tomu, aby si ji zkusili zahrát. Hru naleznou ve školní družině.

Na závěr učitel vyzve mladší žáky i pedagogy k diskuzi a zhodnocení celkové práce žáků.

ZÁVĚR

Tématem diplomové práce bylo „Využití regionálních prvků na prvním stupni základní školy – obec Starovičky.

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit znalosti žáků 4. a 5. ročníku o obci Starovičky před započítím projektové výuky a po skončení projektové výuky. Dílčími cíli bylo sestavit a ověřit didaktický test. Zjistit, zda jsou znalosti chlapců větší než dívek, zjistit efektivitu projektové výuky využití při získávání znalostí o obci, ve které žák navštěvuje školní docházku, a zjistit vědomostní rozdíly mezi žáky.

V teoretické části jsme vymezili základní pojmy – region, regionalismu, regionální prvky a využití regionálních prvků ve výuce regionální vlastivědy. Uvedli jsme stručnou charakteristiku o obci Starovičky. Zabývali jsme se pamětihodnostmi obce, spolkům a zájmovým sdružením, lidovým zvykům a obyčejům v obci. Ve třetí kapitole popisujeme regionální prvky objevující se v Rámcovém vzdělávacím programu. Ve čtvrté, poslední kapitole, se zabýváme vymezením pojmů týkajících se projektového vyučování.

V empirické části bylo hlavním cílem zjistit, jakou úroveň znalostí mají žáci 4. a 5. ročníku o obci Starovičky před započítím projektového vyučování a po skončení projektového vyučování. Vyhodnocený didaktický test byl zcela dostačující. Toto jsme ověřovali předvýzkumem, který proběhl na dvou žácích. Z výsledků testů nám byly známé úrovně žáků a na základě toho jsme také porovnali znalosti mezi 4. a 5. ročníkem na základní škole Starovičky.

Praktická část obsahuje realizaci projektového vyučování, která proběhla na základní škole Starovičky v omezeném režimu kvůli celosvětové pandemii v důsledku nemoci Covid – 19. Tato příprava na projektové vyučování zabývající se regionální tematikou může být námětem pro pedagogy učící na základní škole Starovičky.

Výsledky výzkumného šetření před zahájením projektové výuky ukázaly, že jsou znalosti o obci Starovičky nedostačující. Po skončení projektové výuky dosáhli žáci značně vyšších znalostí, které jsme ověřovali v didaktickém testu po skončení projektové výuky.

Znalosti žáků o své domovině by neměly vycházet jen ze školního prostředí. Podnětem tohoto poznávání by měla být především rodina, která vede své děti k tomu, aby si vážili obce, ve které žijí, jako cenného originálu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

apod.	a podobně
č.	číslo
ČR	Česká republika
kol.	kolektiv
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
Sv.	svatá/svatý
ŠVP	Školní vzdělávací program
viz	více
ZŠ	základní škola

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní zdroje:

- BARAN, Ludvík a Jitka STAŇKOVÁ. *Lidové kroje Slovácka*. Praha: Pressfoto, [1985].
- BARTOŠ, Josef, Jindřich SCHULZ a Miloš TRAPL. *Regionální dějiny: pojetí, poslání, metodika*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. ISBN isbn80-244-0865-1.
- BĚLIČ, Jaromír. *Nástin české dialektologie*. Praha, 1972.
- BYČKOVSKÝ, Petr a Karel ZVÁRA. *Konstrukce a analýza testů pro přijímací řízení*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2007. ISBN isbn978-80-7290-331-3.
- COUFALOVÁ, Jana. *Projektové vyučování pro první stupeň základní školy: náměty pro učitele*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN isbn80-7168-958-0.
- CUŘÍN, František. *Regionální prvky ve vyučování českému jazyku*. 2. vyd. (v SPN 1.). Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977.
- DEMEK, Jaromír a Peter MACKOVČIN, ed. *Zeměpisný lexikon ČR*. Vydání 3. přepracované. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN isbn978-80-7509-113-0.
- DVOŘÁKOVÁ, Markéta. *Projektové vyučování v české škole: vývoj, inspirace, současné problémy*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN isbn978-80-246-1620-9.
- FABIÁNKOVÁ, Bohumíra. *Didaktika prvouky*. Brno: Paido, 1995. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-03-6.
- HALUZOVÁ, Anna. *Almanach: 1997-2017 : 20 let ochotnického divadla Kadet Starovičky*. [Břeclav]: Petr Brázda - vydavatelství spolu s Obcí Starovičky, 2018. ISBN isbn978-80-87387-56-6.
- CHRÁSKA, Miroslav. *Didaktické testy: příručka pro učitele a studenty učitelství*. Brno: Paido, 1999. Edice pedagogické literatury. ISBN isbn80-85931-68-0.
- JANČÁŘ, Josef. *Lidová kultura na Moravě*. Strážnice: Ústav lidové kultury, 2000. Vlastivěda moravská. ISBN ,isbn80-86156-31-1.
- KLIMEŠ, Lumír. *Slovník cizích slov*. 7. vyd., V SPN vyd. 2., rozš. a dopl. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2005. ISBN isbn80-7235-272-5.
- KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. 2. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2016. ISBN isbn978-80-210-8163-5.
- KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Praha: Academia, 2005. ISBN isbn978-80-200-1351-4.
- LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. *Lidové kroje z České republiky*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny odívání. ISBN isbn80-7106-293-6.
- MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5.
- NELEŠOVSKÁ, Alena a Hana SPÁČILOVÁ. *Didaktika primární školy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. ISBN 80-244-1236-5.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN isbn978-80-262-0403-9.

RAŠKOVÁ, Miluše. *Člověk a jeho svět: Didaktika prvouky*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016

RIGASOVÁ, Milada, Petr MACHÁČEK a Vít GRULICH. *Krajinou luhů a stepí Břeclavska*. Břeclav: Moraviapress, 2002. ISBN isbn80-86181-53-7.

ŠEBESTOVÁ, Augusta a Pavla ANTOŠOVÁ. *Lidské dokumenty a jiné národopisné poznámky*. Druhé vydání. V Praze: Fr. Borový, 1947.

ŠUPKA, Jan a Eduard HOFMANN. *Vybrané kapitoly z didaktiky regionální geografie*. Brno: Masarykova univerzita, 1990. ISBN isbn80-210-0182-8.

TRNĚNÝ, Zdeněk. *Starovičky: historie a současnost*. Rosice: Pro obec Starovičky vydalo nakl. Gloria, 2005. ISBN isbn80-86760-17-0.

VAVRDOVÁ, Alena. *Didaktika vlastivědy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN isbn978-80-244-2263-3.

VEČERKOVÁ, Eva. *Lidové obyčeje a jejich výtvarné komponenty: tvary a symboly*. Brno: Moravské zemské muzeum, 2010. ISBN isbn978-80-7028-358-

Velký slovník naučný: encyklopedie Diderot. Praha: Diderot, 1999. ISBN isbn-80902723-1-2.

Internetové zdroje:

Český statistický úřad | ČSÚ. *Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

Josef Janoušek. Josef Janoušek [online]. [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <http://www.josefjanousek.cz/2019/08/2019-07-27-hody-starovicky.html>

JSDH Starovičky. Oficiální stránky obce [online]. 2021 [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://www.starovicky.cz/organizace/jsdh-starovicky/>

Kadet. *Kadet* [online]. 2011 [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://divadlokadet.webnode.cz/historie/>

Lavandia – Levandulová farma. *Lavandia – levandulová farma* [online]. [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://www.levandulezmoravy.cz/o-nas/>

Moravské-Karpaty.cz. *Moravské-Karpaty.cz* [online]. [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <http://moravske-karpaty.cz/prirodni-pomery/geomorfologie/hustopecka-pahorkatina/#Starovicka-pahorkatina>

O nás. *O nás*. [online]. 2013 [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <http://www.palavanka.cz/index.php/historie>

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://rvp.cz/informace/dokumenty-rvp/rvp-zv>

Symboly obce. *Oficiální stránky obce Starovičky* [online]. 2021 [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://www.starovicky.cz/obec/historie/>

ThermalTrend. *ThermaTrend* [online]. [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://thermal-trend.cz/>

Truck Magic. *TRUCK MAGIC* [online]. [cit. 2021-1-2]. Dostupné z: <https://www.truckmagic.cz/starovicky/>

Youtube kanál:

Dostupné dne: 5. 1. 2021

<https://www.youtube.com/watch?v=UOVk2YyFRTk>

Internetové zdroje k obrázkům

Obr. 1 Jihomoravský kraj

<http://www.mapaceskerepubliky.cz/slepa-mapa-cr>

Obr. 2 Obecní prapor

<https://www.starovicky.cz/obec/>

Obr. 3 Obecní znak

<https://www.starovicky.cz/obec/>

Obr. 7 Památník tankové bitvy u Staroviček

<http://www.kvhstarovicky.cz/index.php?p=11>

Obr. 8 Členové SDH Starovičky

https://photos.google.com/share/AF1QipPzqlRGHtpby5sMiLe58kinG9Kxnr_4B2gHkWkMfF-edwdSSlyCUCidUuXn-t6JguA/photo/AF1QipOKzHaIRWo7mZFI7v_YC47pvPCHPzOYKoQ7e-go?key=b1lseHV6VS12cDAySDhhQ3hOOHM3Y0JYdS1PbERn

Obr. 9 Členové ochotnického divadla Kadet

<https://divadlokadet.webnode.cz/fotogalerie/>

Obr. 10 Členové dechové hudby Palavanka

<http://www.palavanka.cz/index.php/historie>

Obr. 11 Krojovaný pár, hody Starovičky 2018

https://photos.google.com/share/AF1QipMNXgsv0Pz2gr5KOpK78_93myDM8rKSvRfWc-X5-4xa4V-KJ6arFXfUb8ZIHUdMq/photo/AF1QipN3A6OleaNUT688W1yL-Uwi1I6AXrUUn8fE39Zw?key=TnlqbFVYUktMUUhoVFEzdmdFWEhIWVRxRFg0Qm9n

Obr. 12 Krojování stárce a chasa na hodech v roce 2019

https://photos.google.com/share/AF1QipO6hrWV3MrxYvi0V8qs_yAEkLiVrJIIX-wDzEbFqWmyswL7Y2O1pS6ivoBV679mPw/photo/AF1QipO8o10_9XOEuMWVI_Z262JC HxROX1CPogcw86L6?key=bzBwa1NJRy1WZ09HalJzTk1KckNwMWZyQmI2RkJR

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Jihomoravský kraj	12
Obr. 2 Obecní prapor	14
Obr. 3 Znak obce	14
Obr. 4 Kostel sv. Kateřiny	18
Obr. 5 socha sv. Jana Nepomuckého	19
Obr. 6 Rozhledna U Obrázku	19
Obr. 7 Památník tankové bitvy u Staroviček	20
Obr. 8 Členové SDH Starovičky; Zdroj	21
Obr. 9 Členové ochotnického divadla Kadet	22
Obr. 10 Členové dechové hudby Palavanka	24
Obr. 11 Krojovaný pár, hody Starovičky 2019	25
Obr. 12 Krojování stárce a chasa na hodech v roce 2019	27

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Přehled pohlaví ve 4. a 5. ročníku	40
Graf č. 2 Celkový průměr bodů před projektovou výukou.....	43
Graf č. 3 Úspěšnost dívek a chlapců v didaktickém testu před projektovou výukou.....	43
Graf č. 4 Celkový průměr bodů po projektové výuce	45
Graf č. 5 Úspěšnost dívek a chlapců po projektové výuce	45
Graf č. 6 Vyhodnocení otázky č. 1 PŘED, 4. ročník	
Graf č. 7 Vyhodnocení otázky č. 1 PŘED, 5. ročník.....	46
Graf č. 8 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 1	47
Graf č. 9 Vyhodnocení otázky č. 2 PŘED 4. ročník	
Graf č. 10 Vyhodnocení otázky č. 2 PŘED 5. ročník.....	47
Graf č. 11 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 2.....	48
Graf č. 12 Vyhodnocení otázky č. 3 PŘED 4. ročník.....	49
Graf č. 13 Vyhodnocení otázky č. 3 PŘED 4. ročník.....	49
Graf č. 14 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 3.....	50
Graf č. 15 Vyhodnocení otázky č. 4 PŘED 4. ročník.....	50
Graf č. 16 Vyhodnocení otázky č. 4 PŘED 5. ročník.....	50
Graf č. 17 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 4.....	51
Graf č. 18 Vyhodnocení otázky č. 5 PŘED, 4. ročník	
Graf č. 19 Vyhodnocení otázky č. 5 PŘED, 5. ročník.....	52
Graf č. 20 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 5.....	53
Graf č. 21 Vyhodnocení otázky č. 6 PŘED, 4. ročník	
Graf č. 22 Vyhodnocení otázky č. 6 PŘED 5. ročník.....	53
Graf č. 23 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 6.....	54
Graf č. 24 Vyhodnocení otázky č. 7 PŘED, 4. ročník	
Graf č. 25 Vyhodnocení otázky č. 7 PŘED, 5. ročník.....	55
Graf č. 26 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 7.....	56
Graf č. 27 Vyhodnocení otázky č. 8 PŘED, 4. ročník	
Graf č. 28 Vyhodnocení otázky č. 8 PŘED, 5. ročník.....	56
Graf č. 29 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 8.....	57
Graf č. 30 Vyhodnocení otázky č. 9 PŘED, 4. ročník	
Graf č. 31 Vyhodnocení otázky č. 9 PŘED, 5. ročník.....	58
Graf č. 32 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 9.....	59

Graf č. 33 Vyhodnocení otázky č. 10 PŘED, 4. ročník	
Graf č. 34 Vyhodnocení otázky č. 10 PŘED, 5. ročník.....	59
Graf č. 35 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 10.....	60
Graf č. 36 Vyhodnocení otázky č. 11 PŘED, 4. a 5. ročník.....	61
Graf č. 37 Porovnání správných odpovědí-otázka č. 11.....	62
Graf č. 38 Průměr 4. a 5 ročníku	63

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Bodování didaktického testu	39
Tabulka 2 Souhrn získaných bodů před projektovou výukou	42
Tabulka 3 Souhrn získaných bodů po projektové výuce	44
Tabulka 4 Vyhodnocení otázky č. 1 PO	46
Tabulka 5 Vyhodnocení otázky č. 2 PO	48
Tabulka 6 Vyhodnocení otázky č. 3 PO	49
Tabulka 7 Vyhodnocení otázky č. 4 PO	51
Tabulka 8 Vyhodnocení otázky č. 5 PO	52
Tabulka 9 Vyhodnocení otázky č. 6 PO	54
Tabulka 10 Vyhodnocení otázky č. 7 PO	55
Tabulka 11 Vyhodnocení otázky č. 8 PO	57
Tabulka 12 Vyhodnocení otázky č. 9 PO	58
Tabulka 13 Vyhodnocení otázky č. 10 PO	60
Tabulka 14 Vyhodnocení otázky č. 11 PO	61

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Didaktický test

Příloha č. 2: Záznamový arch

Příloha č. 3: Hodnotící karta

Příloha č. 4: Náhodně vybraný vyplněný vstupní didaktický test

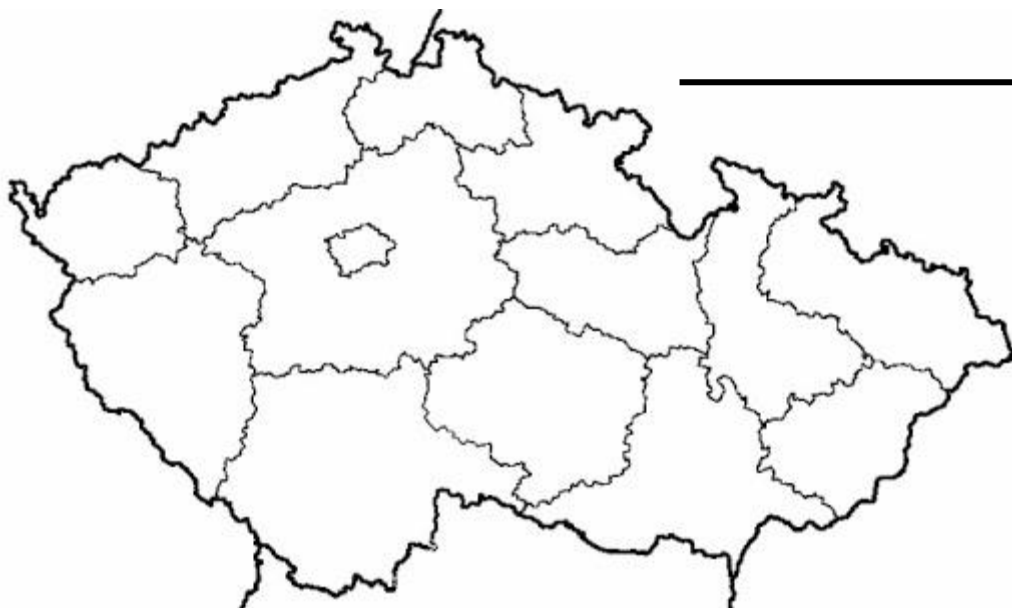
Příloha č. 5: Náhodně vybraný vyplněný výstupní didaktický test

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Didaktický test

„Starovičky aneb poznáváme nepoznané“

1. S pomocí mapy vyznač na slepé mapě kraj, ve kterém se obec Starovičky nachází. Na linku napiš, jak se tento kraj nazývá?

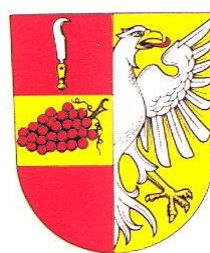
2. Který z uvedených znaků patří obci Starovičky?

a)

b)

c)

3. Kolik obyvatel má obec Starovičky? (přibližně)

- a) 3 tisíce obyvatel
- b) 800 obyvatel
- c) 5 tisíc obyvatel

4. Který vodní tok protéká obcí Starovičky? Správnou odpověď zakroužkuj.

- a) Dyje
- b) Trkmanka
- c) Štinkovka

5. Pojmenuj památky, které vidíš na obrázcích:

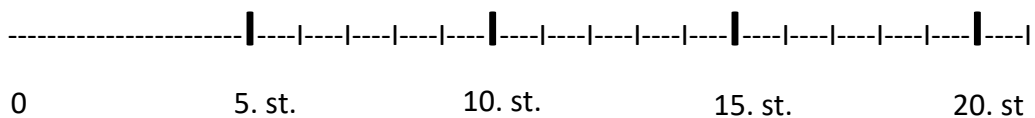

6. Jak se jmenuje místní rybník?

_____

7. Zakroužkuj a vyznač na časové ose správné století, ve kterém byla první písemná zmínka o obci.

- a) 7. století   b) 13. století   c) 21. století

8. Vyber správnou odpověď.

Místní kostel je zasvěcen _____

- a) sv. Jiřímu
b) sv. Kateřině
c) sv. Kláře

9. Jak dobře znáš místní firmy? Spoj název firmy s produktem, který daná firma vyrábí.

Lavandia s.r.o.	výroba produktů z marihuany
Thermal Trend spol. s.r.o.	výroba produktů z levandule
Království konopí s.r.o	výroba radiátorů

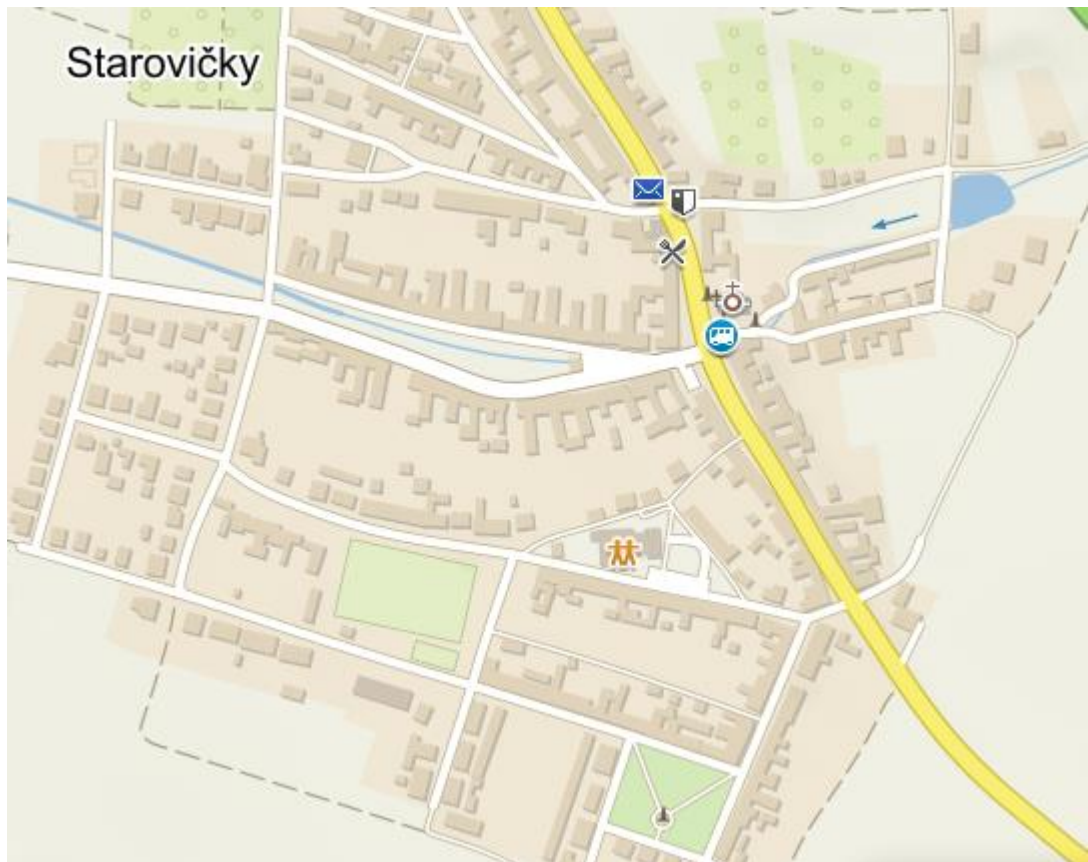
10. Zakroužkuj, kdo stojí v čele obci? Na linku napiš jeho jméno.

- a) prezident   b) starosta   c) ministr

_____

11. **Zaznač** na mapě následující místa.

- a) kostel
- b) Základní škola a Mateřská škola Starovičky
- c) fotbalové hřiště
- d) rybník
- e) obecní úřad
- f) park

Jsem:

- a) dívka
- b) chlapec

Navštěvuji:

- a) 4. ročník
- b) 5. ročník

1. Skupina - Památky

Kostel, rozhledna, sochy, tank, boží muka, zajímavosti

Jména		

Jdi na vycházku

Fotografuj (telefon, fotoaparát)

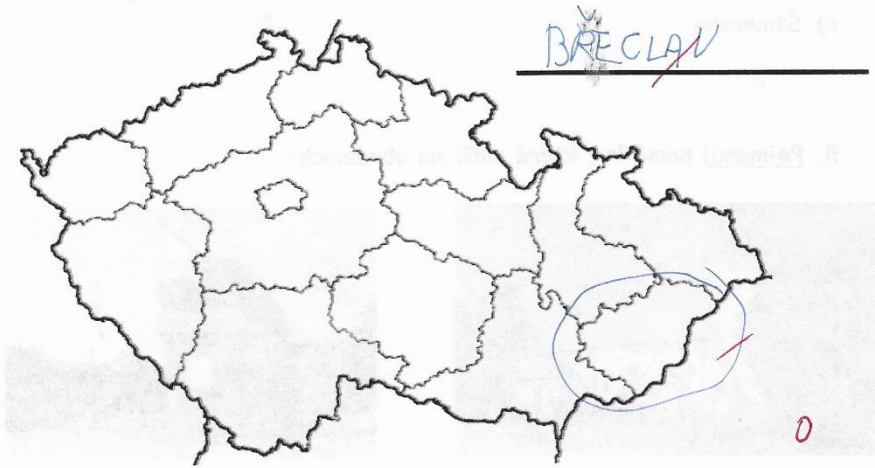
Sbírej informace

Jak jsme pracovali ve skupině?	
Plnili jsme zadání úkolu správně?	
Pomáhali jsme si navzájem?	
Pracovali jsme všichni?	
Stihli jsme to, co jsme měli v plánu?	
Nekřičeli jsme a snažili jsme se mluvit potichu?	
Půjčovali jsme si pomůcky? (nůžky, lepidlo, pastelky, ...)	
Naslouchali jsme si navzájem?	
Co se nám dnes podařilo?	
Na čem musíme více zapracovat?	

12

„Starovičky aneb poznáváme nepoznané“

1. S pomocí mapy vyznač na slepé mapě kraj, ve kterém se obec Starovičky nachází. Na linku napiš, jak se tento kraj nazývá?

2. Který z uvedených znaků patří obci Starovičky?

a)

b)

c)

1

3. Kolik obyvatel má obec Starovičky? (přibližně)

a) 3 tisíce obyvatel

b) 800 obyvatel

c) 5 tisíc obyvatel

1

4. Který vodní tok protéká obcí Starovičky? Správnou odpověď zakroužkuj.

a) Dyje

b) Trkmanka

c) Štinkovka

0

5. Pojmenuj památky, které vidíš na obrázcích:

KOSTEL

TANK

KAPLIČKA

SOCHA

0

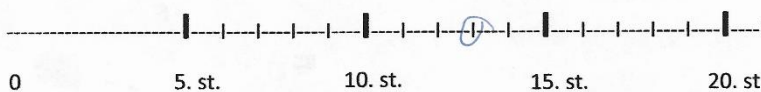
6. Jak se jmenuje místní rybník?

LVŽA

1

7. Zakroužkuj a vyznač na časové ose správné století, ve kterém byla první písemná zmínka o obci.

- a) 7. století   b) 13. století   c) 21. století

2

8. Vyber správnou odpověď.

Místní kostel je zasvěcen _____

- a) sv. Jiřímu
b) sv. Kateřině
c) sv. Kláře

0

9. Jak dobře znáš místní firmy? Spoj název firmy s produktem, který daná firma vyrábí.

Lavandia s.r.o.	výroba produktů z marihuany
Thermal Trend spol. s.r.o.	výroba produktů z levandule
Království konopí s.r.o.	výroba radiátorů

3

10. Zakroužkuj, kdo stojí v čele obci? Na linku napiš jeho jméno.

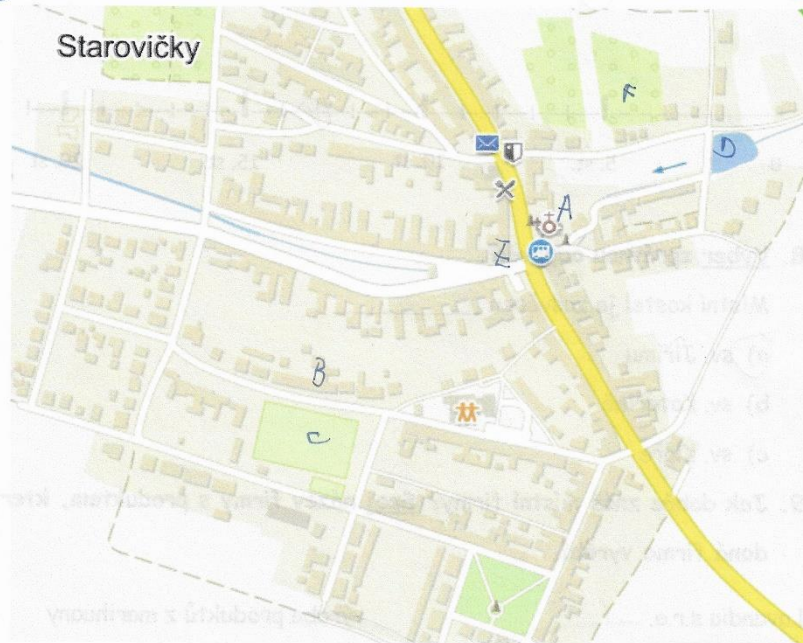
- a) prezident   b) starosta   c) ministr

VLADIMÍR TRVĚMĚ

1

11. Zaznač na mapě následující místa.

- a) kostel ✓
- b) Základní škola a Mateřská škola Starovičky ✗
- c) fotbalové hřiště ✓
- d) rybník ✓
- e) obecní úřad ✗
- f) park ✗

Jsem:

- a) dívka
- b) chlapec

Navštěvuji:

- a) 4. ročník
- b) 5. ročník

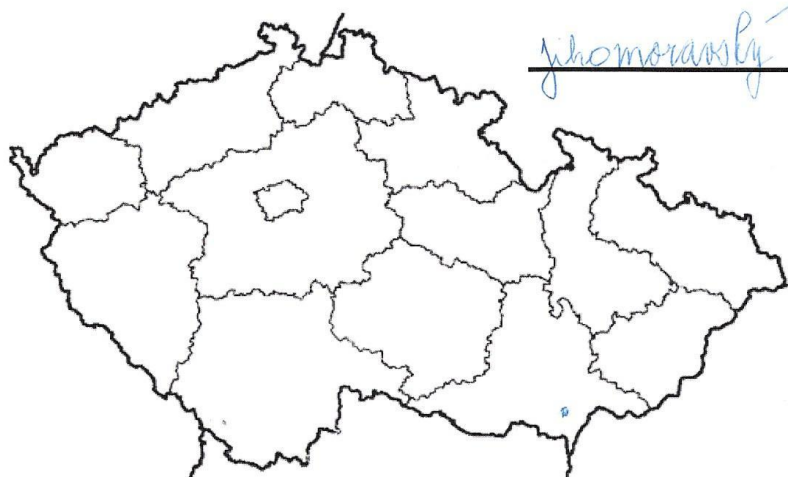
126

24

„Starovičky aneb poznáváme nepoznané“

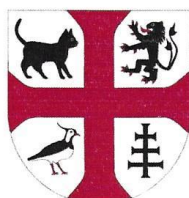
1. S pomocí mapy vyznač na slepé mapě kraj, ve kterém se obec Starovičky nachází. Na linku napiš, jak se tento kraj nazývá?

2. Který z uvedených znaků patří obci Starovičky?

a)

b)

c)

1

3. Kolik obyvatel má obec Starovičky? (přibližně)

a) 3 tisíce obyvatel

b) 800 obyvatel

c) 5 tisíc obyvatel

1

4. Který vodní tok protéká obcí Starovičky? Správnou odpověď zakroužkuj.

- a) Dyje
- b) Trkmanka
- c) Štinkovka

1

5. Pojmenuj památky, které vidíš na obrázcích:

kostel sv. Kříštofa v Hlavičiny

Památník tankové bitvy

socha sv. Mikuláše

socha sv. Jana Nepomuckého

4

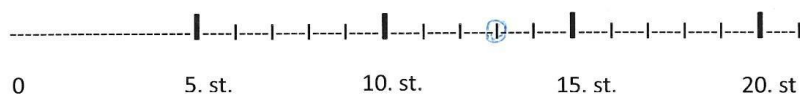
6. Jak se jmenuje místní rybník?

Kněž

1

7. Zakroužkuj a vyznač na časové ose správné století, ve kterém byla první písemná zmínka o obci.

- a) 7. století   b) 13. století   c) 21. století

2

8. Vyber správnou odpověď.

Místní kostel je zasvěcen _____

- a) sv. Jiřímu
 b) sv. Kateřině
c) sv. Kláře

1

9. Jak dobře znáš místní firmy? Spoj název firmy s produktem, který daná firma vyrábí.

Lavandia s.r.o.   výroba produktů z marihuany
Thermal Trend spol. s.r.o.   výroba produktů z levandule
Království konopí s.r.o.   výroba radiátorů

3

10. Zakroužkuj, kdo stojí v čele obci? Na linku napiš jeho jméno.

- a) prezident   b) starosta   c) ministr

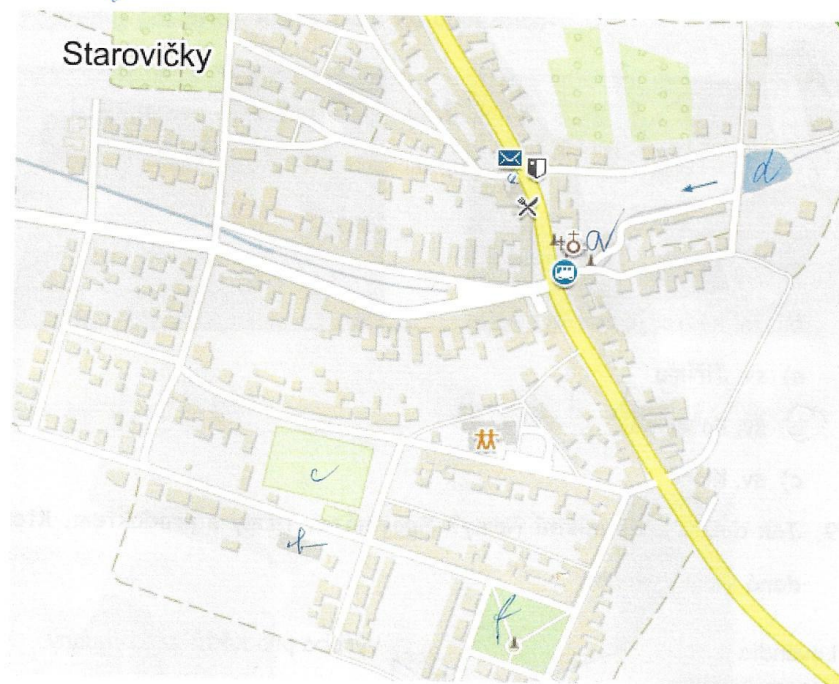
Placidius Dabala

2

11. Zaznač na mapě následující místa.

- a) kostel ✓
- b) Základní škola a Mateřská škola Starovičky ✓
- c) fotbalové hřiště ✓
- d) rybník ✓
- e) obecní úřad ✓
- f) park ✓

6

Jsem:

- a) dívka
- b) chlapec

Navštěvuji:

- a) 4. ročník
- b) 5. ročník

24b

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Dominika Francová
Katedra:	Katedra primární a preprimární pedagogiky
Vedoucí práce:	Mgr. Alena Vavrdová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2021

Název práce:	Využití regionálních prvků v práci učitele primární školy – obec Starovičky
Název v angličtině:	The Use of Regional Elements at Primary School - Starovičky Village
Anotace práce:	Práce je určena učitelům a žákům 1. stupně ZŠ v obci Starovičky. Teoretická část je zaměřena na definování základních pojmů k tématu využití regionálních prvků v práci učitele primární školy. Dále se zabývá charakteristikou obce Starovičky, vymezuje téma regionu v RVP ZV. Empirická část je zaměřena na zpracování a vyhodnocení výsledků didaktického testu před projektovou výukou a po projektové výuce. Praktická část obsahuje projekt zaměřený na obci Starovičky, který je určen žákům 4. a 5. ročníku ZŠ.
Klíčová slova:	region, regionalismus, regionální prvky, charakteristika obce Starovičky, regionální prvky v RVP ZV, didaktický test, projektové vyučování
Anotace v angličtině:	This thesis is designated for primary school teachers and pupils in the village of Starovičky. The theoretical part is focused on defining basic concepts on the use of regional elements in the work of primary school teachers. It also deals with the characteristics of the village Starovičky, it defines the topic of the region in the Framework Educational Programme for Basic Education. The empirical part is focused on the processing and evaluation of the results of the didactic test before the project teaching and after the project teaching. The practical part contains a project focused on the village of Starovičky, which is intended for pupils in the 4th and 5th year of elementary school.
Klíčová slova v angličtině:	region, regionalism, regional elements, characteristics of the village Starovičky, regional elements in the Framework

	Educational Programme for Basic Education, didactic test, project teaching
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1: Didaktický test Příloha č. 2: Záznamový arch Příloha č. 3: Hodnotící karta Příloha č. 4: Náhodně vybraný vyplněný vstupní didaktický test Příloha č. 5: Náhodně vybraný vyplněný výstupní didaktický test
Rozsah práce:	84 s. + 14 s. příloh
Jazyk práce:	Český jazyk